...ронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

...урят-Монголой ҮНЭН

...эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 227 (1827)
СЕНТЯБРИИН 24
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...алгагдаhан хэрэгэйнь түлөө ...дэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ

...листическэ промышленностиие, ...алые шэнэ хүсэтэйгөөр дэб... ...алшадай ажана байдалые саа... hайжаруулха зорилгые Комму... ...партиин хүтэлбэреэр совет... ...шиидхэжэ байhан мүнөө үедэ ...hан хэрэгэйнгээ түлөө хүдэл... ...бүхэнэй харюусалга хэмжээ... ...р ургана. Иимэ эрхэ байдал... ...а болон гүрэнэй заршамые ...ар сахидаг байха сурталаар ...руудые, бүхы хүдэлмэрилэг... ...үүжүүлгые шангадхаха, тэ... харюусалгые дээшэлүүлхэ, пар... ...правительственна ...шиидхэ... ...ые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ...үсхэлые хүгжөөхэ гээшэ пар... ...анизацинуудай тон шухала уял...

...бүтээсые дээшэлүүлхэ, наука ...никын эгээ шэнэ туйлалтануу... ...дбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар, ...удай болон предприятинуу... ...шүүлэй дүй дүршэлые үргэ... ...рүүлхэ талаар эмхидхэлэй ...дэ, хүдөө ажахын талаар пар... ...hан зорилгонуудые болзор... ...д дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ, ...а, мүнгэн ба ажалай ресурс... ...бхы хэмжээгээр арьбалха асуу... ...а мүнөө үедэ партийна органи... ...гол анхаралаа хандуулна. ..., манай байгуулалтын дайшал... ...огууд дээрэ кадрнууд шалгаг... ...ха ба хатуужаха, тэдээнэй ша... ...гүйсэд хэмжээгээрээ дэлгэрхэ, ...ахы доторхи элирүүлэгдээгүй ...удые бэдэржэ, оложо ба ашаг... ...даха тэдээнэй шадабари хараг... ...на.

...гдаhан хүдэлмэриинь түлөө ...ай харюусалгые дээшэлүүлхын ...ршье хэрэгтэ тэдээнэй партий... ..., гүрэнэй ёhоор хандадаг, дутаг... ...ай, хүгжэсэгүй ба гээгдэнги ...нтэй эбсэдэггүй, шэнэ, түрүү ...алуунаар, эдэбхитэйгээр дэм... ...ahанаараа hанаагаа хэзээшье ...ай, шэнэ, бүри ехэ амжалта... ...эсэшэгүйгөөр эрмэлзэдэг бо... ...дал туйлаха зэргэтэй.

...ленностиин хүтэлбэрилхы ...дэлмэрилэгшэдэй hайзагай бар... ...а амар боложо, даалгагдаhан ...р түлөө харюусалгаяа мэдэр... ...он ябадал хадаа арадай ажа... ...хэдэн hалбаринуудта шэнэ тех... ...налтагүйгөөр нэбтэрүүлэгдэжэ ...лтагаануудай нэгэниинь мүн ...КСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум ...hэн. Зарим нүхэд манай ...ленностиин таhалгаряагүйгөөр, ...р хүгжэжэ байhан хойнонь, дай... ...а хүшэр хүндэ туршалгануудые ...нэрэтэй солотойгоор дабажа ...хойнонь, дэлхэйн техническэ ...дотор тэрээндэ түрүү байдал ...тулада саашадаа бидэнэрhээ ...эмлгэ, ажал эригдэнэгүй гэжэ ...байна. Энэ хадаа бүтэмжэгүй, ...рэгтэ тон хоротой бодол мүн!

...оридөө шүүмжэлэлгүйгөөр хан... ...алгагдаhан хэрэгтээ харюусал... ...р хандадаг дээрэhээ ажа... ...ай нэгэн хүтэлбэрилэгшэд үсөөн ...арта гансахан түсэбтэ даалгаба... ...гүрэhэнээрээ hанаагаа ама... ...ар техникэ нэбтэрүүлхэ, техно... ...нарижуулха, ажалай ба үйлэд... ...мхидхэлые hайжаруулха, пред... ...уудай дотоодын резервнүүдые ...н ашаглаха тухай анхарал ...р гарганагүй. Ажахын тиимэ ...лэгшэдтэ нүлөөгөө үзүүлжэ, ...гуримтай болгохын орондо ...организацинууд хэрэгсээдэг... ... Энээнэй эсэстэ юунэй болодог ...нь доро дурсагдагша баримта... ...гдана.

...вска областиин Вольск городто ...рюо эгээ томо цементнэ заво... ...дэлмэрилжэ байдаг. Тэдэнэр шэ... ...тануудта олон мянгаад тонно ...шалан ябуулжа, үйлэдбэриин... ...гөө программые жэлhээ жэлдэ дүүргэ... ...дэг. Түрүүшээр харахада ямаршьегүй hайн хэбэртэй байгаад, хэрбээ ажал хэлгыень гүнзэгыгөөр хаража үзөө hаа, тад ондоо байха: заводууд резервнүүдээ холо дутуу ашаглана. Вольско заводууд гансахан лэ технологическа процессые нарижуулhанай, шэнэ техникэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар цемент үйлэдбэрилгээ ойрын сагта жэл соо 300 мянган тонноор ехэдхэжэ шадаха байна гэжэ тоологдоо. Партиин Вольско горком ба Саратовска обком цементнэ заводуудай хүдэлмэриие hайжаруулха асуудал нэгэнтэ бэшэ эрхилhэн байна, гэбэшье мүнөө дээрээ элитэ харагдаhан хубилалта байхагүй. Партийна комитедүүд заводуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ зохихо эрилтэ үшөөл табинагүй, даалгагдаhан хэрэгэйнь түлөө харюусалгын мэдэрэлые тэдэнэртэ hулаар хүмүүжүүлнэ.

Коммунист бүхэн парти, правительствын директивэнүүдые бэелүүлхын түлөө эсэшэгүй, шэн зоригто тэмсэлшэ байха ёhотой, гүрэнэй интересүүдые юунhээшье үлүүгээр hанаха ёhотой гэжэ парти эринэ. Тиимэhээ даалгагдаhан участок дээрээ түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо ехэ үрэ дүн туйлаха арга боломжотой байhан аад, тиигэдэггүй, түсэбтэ даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ үүсхэл оролдолго гаргадаггүй хүдэлмэрилэгшэд эрид шангаар буруушаагдаха ёhоороо буруушаагдана.

Манай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй hанаа амар, hайзагай бардам байдагhаа боложо, тэдээнэй мэдэлдэ байдаг предприятинууд болон эмхи зургаануудтахи хэрэг байдал хөөргэгдэн гоёогдодог, үнэн зүб шүүмжэлэлhээ зайсаха, заримдаа тэрээниие дараха hэдэлгэнүүд гаргагдадаг байна. Тиимэрхүү хүдэлмэрилэгшэд туйлалтаараа hанаагаа амараад, хэрэг байдалнай хуу hайн гэжэ тоолодог, дутагдалнуудаа обёордоггүй, шүүмжэлэлтэ ажаглалтануудта дурагүйтэдэг байна.

Зарим хүдэлмэрилэгшэд туйлагдаhан үрэ дүнгүүдээрээ hанаагаа амараад, үйлэдбэриин техникые ба экономикые гүнзэгыгөөр мэдэхые оролдоногүй, наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые шудалнагүй, шэнэ юумые обёорхоёо болино, хуушанайнгаа мэдэрэлдэ абтан, гээгдэнги байдалаараа ажал хэрэгтэ ехэ хохидол ушаруулна гэжэ ажабайдал харуулна. Промышленность болон хүдөө ажахые мэдэдэггүй, тэдээниие ёhотойгоор шудалхые хүсэдэггүй тиимэ хүдэлмэрилэгшэд аягүй байдалда орохогүйн тулада хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдтэй, колхознигуудтай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй үсөө уулзахые оролдоно, нютаг hууринуудаар ябахаhаа зайсана. Энээнэй хоротой байhаниинь элитэ. Парти болбол хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ табигдадаг эрилтые дээшэлүүлхэ, даалгагдаhан хэрэгэйнгээ түлөө харюусалгын мэдэрэлые тэдэнэртэ хүмүүжүүлхэ, шэнэ юумые мэдэрхэеэ болиhон хүтэлбэрилэгшэдые заhаха, шүүмжэлхэ, хэрбээ энээнэй туhалаагүй hаа, тэдээниие бага хүдэлмэридэ оруулха шухала гэжэ парти заана.

Партийна эхин организацинуудта мүнөө боложо байгаа тоосоото-hунгуулиин суглаанууд партийна үргэн ниитын эдэбхиин саашадаа ургажа байhан тухай, парти, правительствын табиhан зорилгонуудые түргэнөөр дүүргэхые тэдээнэй эрмэлзэжэ байдаг тухай гэршэлнэ. Шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлэн, манай бүхы кадрнуудай хүдэлмэриингөө түлөө харюусалгыень дээшэлүүлэн, хэлбэришэгүйгөөр урагшаа дабшаха сурталаар тэдэниие хүмүүжүүлэн, партийна организацинууд ажахын ба культурна байгуулалгада, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

(«Правдын» сентябриин 23-най түрүү бэшэгhээ.)

Итанцын МТС-эй түрүү комбайнер Василий Леонидович Угрюмов таряа хуряалгын эхилhээр «Сталинец-6» комбайнаар 300 гектар таряа хуряагаа. Тиигэжэ нүхэр Угрюмов МТС-эй комбайнернуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлээд ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр В. Л. Угрюмов.

А. Мантаевай фото.

10 гектарай орондо үдэр бүри 36 гектар хадана

Яруунын аймагай комбайнернуудай дунда партиин XX съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Тиигэжэ Сосновско, Эгэтын МТС-үүдтэ үдэр бүхэндэ нормоёо хэдэн дахин үлүүлэн дүүргэдэг комбайнернуудай тоо үдэрhөө үдэртэ олошорно.

Эгэтын МТС-эй түрүү комбайнер Георгий Воробьев Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой таряа хадаха зуураа, «С-6» комбайнаар үдэр бүриингөө даалгабариие 2—3 дахин үлүүлэн дүүргэдэг байна. Һаяхан нүхэр Г. Воробьёв нэгэ үдэр соо 36 гектар хадажа, ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Иимэ амжалта туйлаhан тухайгаа түрүү комбайнова агрегадай хүтэлбэрилэгшэ Г. Воробьев иигэжэ мэдүүлбэ:

—Орооhо таряа гээлтэгүйгөөр хуряахын тула таряа хуряалгын болзорые 10 үдэр хүрэтэр богонидхохо гэжэ партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол дотор заагдаhан байна. Тиимэhээ манай агрегадайхид энэ заабариие бодото хэрэг дээрэнь дүүргэхын тула сезон соогоо 650 гектар таряа хадаха гэhэн социалистическэ уялга абаа hэн. Партиин XX съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө абаhан социалистическэ уялгаяа эрхэ бэшэ дүүргэхэбди.

Иигэжэ Яруунын аймагай түрүү комбайнернууд абаhан уялгануудаа дүүргэхын түлөө эршэ зоригтойгоор ажаллажа байна.

Ц. Дандаров.

Силос даралгые дары дүүргэхэ

Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ колхоздо кукурузаар силос дараха хүдэлмэри аргагүй муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энэ колхоз мүнөө жэлдэ ехэхэн талмайда кукуруза тариhан байна. Гэбэшье, мүнөө ороойдоо хахадынь сабшажа, силос болгон дараа. Энэ хүдэлмэриие иимэ муугаар ябуулhанай гол шалтагааниинь хадаа энэ колхоздо хүдэлдэг Погранична МТС-эй механизмууд бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Һаяхан силосорезкые хүдэлгэдэг нүхэр Михайловай трактор эбдэрhэн байгаа. Тракторайнгаа эбдэрhэн тухай нүхэр Михайлов хойто үдэрынь МТС-тээ дуулгаhан байба. Теэд МТС-эй дирекци энэ тракторые заhаха хүдэлгэхэ тухай хэмжээ тэрэ дары абаагүй, харин гурба хоноhон хойно участково механигые эльгээhэн байна. Батахан частиин эбдэрээшье hаа, энэ трактор иигэжэ дүрбэн үдэр миин байба.

Мүн кукуруза сабшалга ба тармалга дээрэ нүхэр Полынцевай трактор муугаар хүдэлнэ. Энэ нүхэр ажалдаа оройтожо гараад, эртэ ородог. Жэшээлхэдэ, hаяшаг нүхэр Полынцев хахад үдэрhөө эхилжэ ажаллаад, үдэшын 6 часта hөөргөө ороо hэн. Иимэ баримтануудые саашадаа тэсэшэгүй байна.

Гадна, эндэ кукурузын эшэ набша шэрэдэг автомашинанууд ехэ hаатана. Кукурузын полинуудhаа силосэй нүхэн хүрэтэр харгы заhабарилагдаагүй дээрэhээ машинанууд хододоо шабарта унадаг, үгы hаа ааляар ябадаг юм. Иигэжэ үнэтэ сагаа ехээр гээдэг байна. Силос даралга дээрэ механизмуудай иимэ муугаар ашаглагдажа байхада МТС-эй дирекци болон колхозой правлени ямаршье хэмжээ абанагүй.

Кукурузые силос болгон даралгын иимэ муугаар ябаhанай хоёрдохи шалтагааниинь хадаа эндэ ажалай эмхидхэл тон hула. Энэ колхоздо туhаламжа хүргэхэеэ ерэhэн Кяхтын гуталай фабрикын 25 хүдэлмэришэд бултадаа силос даралгада гараа hэн. Теэд эдэ хүдэлмэришэдэй ажал муугаар эмхидхэгдэнэ. Ажалдаа орой гараха, ажалhаа эртэ орохо баримтанууд эдэнэй дунда ходо үзэгдэнэ. Жэшээнь, hаяшаг тус фабрикынхид нэгэ үдэр соо ороойдоо хоёр тонно силос дараад, үдэшын 4 часта ажалhаа бусаhан байха юм. Энээнэй эсэстэ нэгэ траншей табан үдэрэй туршада силосээр дүүргэгдээгүй, сабшагдаад олон хоногто хэбтэhэн кукуруза ехээр хатажа, шэмэеэ гээhэн байна. Энээниие фабрикынхид мэдэнэгүй гэхын аргагүй.

Кукуруза силослэхэ хүдэлмэриие дары дүүргэхын тула тус колхозой правлени ямаршье хэмжээ абаагүй байhаар. Кукуруза хуряалгада ба силос даралгада ороойдоо 3—4 колхозник хүдэлмэрилнэ. Кукуруза хуряалгада, силос даралгада 10—15 хүнhөө бүридэhэн саг үргэлжын түсгаар бригада табиха гэhэн заабари партиин айкомhоо, МТС-эй дирекциhээ колхозой правлени нэгэнтэ бэшэ абаhан байгаа. Гэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, нэн түрүүн правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев энэ заабариие дүүргэнэгүй, дүүргэхэшье хэбэргүй байна.

Кукурузаар дарагдаhан силос шанар hайнтай тэжээл мүн. Хэн иимэ силосээр элбэг бэ, тэрэл малай ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ шадаха бшуу. Иимэhээ Ульяновай нэрэмжэтэ колхоз кукурузаяа мэнэ гэhээр силос болгон дараха ёhотой. Мүн Погранична МТС (директорынь нүхэр Финеев) харьяата колхоздоо хүдэлжэ байдаг механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула шанга хэмжээ абаха уялгатай.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Республикын аймагуудта үбhэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай 1955 оной сентябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбhэ сабшалга	Силос даралга	Солоомо hурилэлгэ	Аймагууд	Үбhэ сабшалга	Силос даралга	Солоомо hурилэлгэ
Байкало-Кударын	115,2	15,2	17,6	Хэжэнгын	85,1	20,7	—
Прибайкальска	110,5	24,0	54,0	Кяхтын	80,4	28,4	2,1
Кабанскын	109,8	30,1	34,6	Курумканай	79,7	16,9	34,2
Закаменай	106,9	48,3	43,3	Заиграйн	79,7	19,0	7,6
Ториин	99,7	30,0	—	Хориин	78,8	26,4	—
Сэлэнгын	99,3	23,1	16,5	Бичурын	75,5	15,1	9,6
Иволгын	96,6	32,5	36,6	Баргажанай	73,6	23,1	17,3
Кударын	94,8	31,1	11,3	Зэдын	69,4	46,5	19,4
Түнхэнэй	90,8	92,3	36,5	Мухаршэбэрэй	65,8	14,6	7,4
Тарбагатайн	87,8	18,0	—	Баунтын	41,1	67,1	—

ЛЕНИНГРАД. Агрофизическэ научно-шэнжэлэлгын институдай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд газарай хүрьhэ шэнжэлхэ электротермометр зохёогоо. Энэ прибор хадаа газарай хүрьhэ малтажа үзэнгүйгөөр 35 сантиметр гүнзэгыдэ газарай хүрьhэнэй температурые түргэнөөр тодорхойлхо арга олгоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: приборнуудай лабораториин младша научна хүдэлмэрилэгшэ, хүдөө ажахын наукануудай кандидат В. А. Лебедева газарай хүрьhэнэй температурые тодорхойлжо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Зоотехник Е. И. Шевлякова колхозой гэшүүн болобо

1938 ондо Бурят-Монголой зооветеринарна институт дүүргээд, Елена Ивановна Шевлякова республикын аймагуудта зоотехнигээр хүдэлжэ эхилhэн байгаа. 1944 онhоо 1953 он болотор нүхэр Шевлякова Бурят-Монголой зооветинститудай лаборанткаар хүдэлhэн байха юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараhанай hүүлээр зоотехник Шевлякова хүдөө гараха гэжэ шиидэhэн байна. Тиин Шевлякова Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС-эй харьяата Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо зоотехнигээр хүдэлжэ захалаа hэн. Тиин нүхэр Шевлякова фермын ажалые шэнээр табижа, малшадые зоотехническэ түрүү аргада hургажа эхилhэн байгаа. Энээнэй ашаар колхозой hаалишад ажахын мүнөө жэлэй 11 hарын туршада фуражна үнеэн бүриhөө 964 литр hү hаажа, hү hаалгые 1953 онойхиhоо 3—3-hаа үлүү дахин дээшэлүүлбэ. Мүн малай гарзалха ябадал үсөөрөө.

Мүнөө нүхэр Шевлякова парти, правительствын тогтоолые бүрин hайшаажа, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн болохоёо мэдүүлгэ бариhан байна. Колхознигуудай хамтын суглаан нэгэн дуугаар нүхэр Шевляковае колхоздоо бүрин эрхэтэ гэшүүн болгожо абаба.

К. Пашин.

...А. Булганинтай, Н. С. Хрущевтой французска парламентска делегациин гэшүүд уулзаба

...эй Министрнүүдэй Соведэй ...гшэ Н. А. Булганинтай, ... Верховно Соведэй Президи... гэшүүн Н. С. Хрущевтой ... Верховно Соведэй уряа... ...етскэ Союзда айлшаар ерэ... ...нцузска парламентска деле... ...гэшүүд Кремлёвско Ехэ Ор... ...сентябриин 22-то уулзаа.

...агада делегациие хүтэлбэ... ...—Франциин Национальна ...ай Түрүүлэгшэ Пьер Шней... ...делегациин гэшүүд Андрэ ...-жа Жаклин Томе-Пате... ...ксан Бади, Алекс Рубер, ... Депре, Раймон Шмиттлэн, ...рэ, Жан Пюпа, Робер Обэ, ...Баррашен, Альбер Газье, Ро... ...Антуан Гиттон, Жан Кань, ...пель, Пьер де ла Гонтри, ...-Диа гэгшэд хабаадалсаа.

...Булганин айлшадые халуу... ...аршалжа, тэдэнэй Москвада ...айhаниинь hайшаалтай байна ...үүлбэ. Удаань хани бари... ...үнэн сэхэ хөөрэлдөөн боло... ...с шахуу үргэлжэлөө.

...Хрущев, Н. А. Булганин ...ска парламентаринуудай ...р тэдэнэй табиhан асуудал... ...харюусаа. Советскэ Союзай ...нциин хоорондохи худалдаа ...ай харилсаануудые ямаршье ...ргангүйгөөр, бэе бэедээ ...туhатай байхаар саашадань хүгжөөхэ зам ба арга боломжо тухай асуудалаар, уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха ба эб найрамдал бэхижүүлхэ асуудалаар, германска проблемээр, Дальна Востогтохи байдал тухай асуудалаар советскэ хараа бодолые тэдэнэр хэлэжэ үгэhэн байна.

Н. С. Хрущев хадаа французска арадта hайниие хүсэжэ байhыемнай дамжуулхые гуйха зуураа, французска ба советскэ арадуудай болон бүхы арадуудай хоорондо хани барисаа бэхижүүлхые хүсэжэ байhанаа элишэлэн мэдүүлээ.

Н. С. Хрущевой хэлэhэниие бултыень зүбшөөнэб гэжэ тэмдэглээд, Н. А. Булганин Советскэ правительствын үмэнэhөө французска арадта хани ёhоной баяр хүргэбэ.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой французска парламентын делегациин гэшүүдтэй хөөрэлдэхэдэ СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацис, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо В. А. Зорин, мүн Франциhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Л. Жокс, советскэ болон французска журналистнууд байлсаа.

(ТАСС).

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ

1. ҺҮ ҺААЛГАЯА ГУРБА ДАХИН ДЭЭШЭЛҮҮЛБЭ

Чкаловска областиин үргэн ехэ тала хабартаа үдхэн ногоогоор хушагдадаг. Бузулукска тужын тэндэхи Самарка голой нугада ногоон илангаяа hайнаар ургадаг байна. Энэ бэлшээри дээрэ мал түргэнөөр таргалдаг, үнеэд hү ородог юм. Зүгөөр, июнь hарада ногооной шатажа, шарлахада үнеэд hү багатай болодог байна. Андреевэй нэрэмжэтэ колхоздо жэл соо үнеэн бүриhөө мянган килограммhаа дээшэ hүн хэзээдэшье hаагдадаггүй hэн.

Мүнөө тэрэл үнеэдэй тус бүриhөөнь жэл соо гурба мянгаад литр хүрэтэр hүн hаагдана. Чкаловска областиин малшадай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ Андреевэй нэрэмжэтэ колхоз нэгэдэхи hуури эзэлhэн, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаhан байна. Һаалишад А. Овчинникова, А. Агафонова, Н. Пучкова, Н. Ращупкина, В. Шатилова, О. Шалыгина, И. Литвинова гэгшэд «Областиин эрхим hаалишан» гэhэн облгүйсэдкомой хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн, мүн үнэтэ шангуудые абаhан байха юм.

Колхозно малшад амжалтануудые яагаад туйлааб? Энээн тушаа колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Толочкин выставкэдэ ерэhэн ехэ бүлэг экскурсантнуудта хөөрэжэ үгөө.

— Бидэнэр hү hаалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ эхилхэдээ малые байрада байлгажа, бэлшээри дээрэ эдеэлүүлэн харууhалдаг ондоо колхозуудай дүй дүршэлые шудалжа захалаа hэмди. Тэдэнэй жэшээгээр 1953 ондо түрүүшынхеэ ногоон конвейер хэрэглээбди. Зарим бэлшээринүүд дээрэ люцернэ, суданска ногоо, овёс, наран сэсэг хоёрые холижо таряа hэмди. Энэ хадаа зунай үедэ малые шэнэ ногоогоор эдеэлүүлхэ арга олгоо. Һү hаалга хараа байса дээшэлhэн байна.

Ногоон конвейерэй тарилгын талмай нилээд үргэдхэгдөө. Тэндэ намарай хара таряа, кабачки, тэжээлэй арбуз, тыквэ ба свёкло нэмэжэ таридаг болообди. Суданка дүрбэн болзортойгоор таригдадаг. Бахчева культуранууд зунай үедэ хэдэн удаа хуряагдадаг байна. Мүнөө малнай намар орой болотор шэмэтэ тэжээл эдинэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай 12 гектарта түрүүшынхеэ кукуруза тариhан байна. Тиин тэрэнэй гектар бүриhөө дунда зэргээр 500 центнер ногоон тэжээл хуряагдажа, булта силос болгогдоhон байха юм. Кукурузаар дарагдаhан силос эдеэд байхадаа, үнеэднай үбэлдөөшье hү ехээр үгэдэг байба. Мүнөө жэлдэ 150 гектарта кукуруза таригдаа.

Силоснэ барилгануудые саг соонь үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргагдаа. Барилгануудые хэлгэдэ МТС-эй механизаторнууд туhалhан байна. Үнеэн бүридэ мүнөө 10 тонно силос, 6 тонно бүдүүн тэжээл ба хүсэд хүрэхэ концентрат бэлэдхэгдэнхэй.

Малые зунай үедэ байлгахын тулада бэлшээри дээрэ хоёр байра түхеэрэгдээ. Малшад бэлшээриие hэлгүүлжэ хэрэглэдэг болонхой.

2. ЗАВОДУУДАЙ ДЭРГЭДЭХИ САДУУД

«Сэсэг тарилга ба ногооруулга» гэhэн павильоной залнуудай нэгэн соонь «Каучук» гэжэ московско заводой ногооруулгын цехээр выставкэдэ асарагдаhан гладиолусууд, астрнууд ба бусад ургамалнууд харагшадые ехээр hонирхуулна.

Заводой территори дээрэ гурбан сквер, хэдэн газонууд бии болгогдонхой. Мүн тэндэ үрэ жэмэстэ ба дикоративна ургамалнуудые ургуулха питомник бии болгогдоо. Үрэ жэмэстэ багахан сад мүн лэ таригдаhан байна. Һая болотор хооhон байhан газартаа 3 мянгаhаа дээшэ модод, 22 мянгаhаа дээшэ hөөг бургааhан, хэдэн мянгаад олон жэлэй сэсэгүүд ургадаг болобо. Зундаа эндэ нэгэ жэлэй дүрбэ миллион сэсэгүүд ургадаг байна. Ногооруулгын цехын начальник гэжэ нэрлэгдэдэг, садовод П. Г. Станиславскийда ногооруулгын хэрэгые эрхилдэг мэргэжэлтэд энэ газарта сад ургуулжа шадахагүйш гэжэ хэлэдэг hэн. Тиихэдэнь ямаршье газарта сад сэсэрлиг ургуулжа болохо юм гэжэ П. Г. Станиславский нэгэ хэдэн хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта баталан харуулаа. Мүнөө тэндэ тополь, клен, сирень, мойhон ба бусад модод болон hөөг бургааhанууд ургана. Үрэ жэмэстэ садтань яблока, групна, вишни, сливэ ургадаг болонхой. Тэрэшэлэн урда зүгэй ургамалнууд — абрикос, грецкэ hамар, сагаан окаци эндэ ургадаг боложо байна.

Нүгөө стенддэнь «Калибр» гэжэ московско инструментальна заводой садоводуудай амжалтанууд харуулагдана. Тус заводой территори дээрэ 20 мянган модод, 40 мянган hөөг бургааhан, олон жэлэй ба нэгэ жэлэй 30 мянган сэсэгүүд ургана.

3. ҺУРАГШАДАЙ ЭКСКУРСИ

Һуралсалай жэлэй эхилхэтэй хамта, московско hургуулинуудай hурагшад выставкэдэ экскурсяар ерэжэ эхилээ. Тэдэниие хангахын тулада олон экскурсантнууд томилогдобо. Сентябриин 18-да выставкэдэ 25 мянган hурагшад ерэhэн байна.

4. 1955 ОНОЙ ВЫСТАВКЭДЭ ХАБААДАГШАД БАТАЛАГДАБА

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын главна комитет кукуруза болон пропашной бусад культурануудые квадратно-гнездовой аргаар тарилга дээрэ шалгарhан Ставропольско хизаарай 39 механизаторнуудые, Николаевска областиин 242 механизаторнуудые 1955 оной выставкэдэ хабаадагшад болгон баталба. Тарилгые зүбөөр хэлгэ хадаа бүхы талмайе тракторна культиваторнуудаар утаашань ба хүндэлөөшэнь элдүүрилхэ арга олгоо. Тиин үндэр ургаса хуряагдаhан байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПВЗ-гэй партийна библиотекэдэ

ПВЗ-гэй партбиблиотекэ хоёр дабхар, уужам һаруул гэртэ байрлана. Хүдэлмэрингөө үдэрэй дүүрэһэнэй һүүлээр, сүлөөтэй сагтаа коммунистнар, илангаяа пропагандистнууд эндэ ерэжэ, уранһайханай, политическэ ба бусад литература болон шэнэ журналнуудые, газетэнүүдые уншадаг, ээлжээтэ занятидаа бэлэдхэдэг, һонирхолтой лекцинүүдые шагнадаг юм.

Энэ библиотекэ политическэ 12 мянган тухай уранһайханай литературын 4 мянга гаран номтой. Тэндэ газетэнүүд, элдэб журналнууд олон, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд бии. Марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалагшад, марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ, политһургуулинуудта, кружогуудта, семинарнуудта һурагшад библиотекэдээ ерэжэ, хэрэгтэй сагтаа консультаци шагнадаг, тусхай литература, материалнуудые абадаг.

Тус библиотекын хүдэлмэрилэгшэд коммунистнуудай партийна һуралсалда, эрхим пропагандистнуудай дүй дүршэлые соггололгодо анхаралаа табидаг байна.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ тэдэнэр август һарын эхинһээ бэлэдхэжэ захалаа. Августын 10-да цехүүдэй партийна организацинуудай секретарьнуудай семинар библиотекэдэ болоо һэн. Энэ семинар дээрэ «Партийна гэгээрэлэй сетиие бүридүүлхэ тухай» тус библиотекые даагша нүхэр А. Т. Боболевагай элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Мүнөө библиотекын дэргэдэ марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй филиал хүдэлмэрилжэ эхилээ. Энэ филиалай I, II, III курсуудта хамта 61 хүн сентябриин нэгэнһээ һуража байна.

Библиотекын дэргэдэ экономическа эрдэм шудалха 2 семинар хүдэлэжэ юм. Эндэ цехүүдэй отделениүүдэй начальнигууд, тэдэнэй орлогшонор, зарим мастернууд һуража байна. Семинарай хүтэлбэрилэгшэдөөр ПВЗ-гэй главна инженер нүхэр Павленко, ПВЗ-гэй парторганизациин секретарь нүхэр Кладити хоёр томилогдоо.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ 102 коммунист партиин түүхэ болон теорие бэеэ даагаад шудалха. Тэрэ тоодо 77 коммунист КПСС-эй түүхые шудалха, 22 коммунист политэкономи шудалха, техническэ таһагай ахалагша инженер И. Владимиров философи, булад шудхадаг цехын мастер нүхэр Г. Капелин арадай демократиин оронуудай экономикые шудалха юм. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эдэ нүхэдэй һуралсалда хэрэгтэй бүхы литературые суглуулжа үгэхэ, ойлгосогүй асуудалнуудаар тэдэндэ консультаци эмхидхэхэ байна.

Политһургуулинуудай ба кружогуудай, семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэ үдэрэй семинар сентябриин 24-дэ болохонь. Тус семинар дээрэ «Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ тухай» партиин Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр П. Ножкин элидхэл хэхэ. Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй материалнуудые шудалха талаар методическа заабари тэдэндэ үгтэхэ байна. «1955—1956 онуудай партийна һуралсалай жэлдэ пропагандистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэлые райкомой секретарь нүхэр Курдюков хэхэ.

Марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалагшадай суглаан парткомой библиотекэдэ сентябриин 27-до болохоор зарлагданхай. «Хайшан гэжэ өөрөө ном үзэхэб» гэһэн методическа лекци уншагдаха. Эндэ мүн теоретическэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ түсэб, уншагдаха лекцинүүдэй тематика суглаарагшадай хабаадалгатайгаар тодорхойлогдохо байна.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ ПВЗ-гэй модельнэ, паровозно, котельнэ цехүүдтэ, ТЭЦ-дэ, ЖКО-до, Главтехотделдэ коммунистнуудта консультаци үгэжэ байха пунктнууд эмхидхэгдэхэ.

Марксизм-ленинизмые шудалагшадта, пропагандистнуудта туһаламжа болгон библиотекын уншалтын зал соо «Техникые саашадань хүгжөөхын түлөө», «Хүндэ индустри — арадай ажахын үндэһэн һуурин мүн», «Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхын түлөө», «1905—1907 онуудай революци тухай» витринэнүүд тухеэрэгдэнхэй. Мүн фотомонтажууд бэлэдхэгдэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, ПВЗ-гэй библиотекэ партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ хүсэд һайнаар бэлэдхэгдээгүй. Мүнөө дээрээ пропагандистнуудта һайса мэдэхэеэ, тэдэндэ ямар туһаламжын хэрэгтэй байһаниие элирүүлэгдээгүй байһаар. ПВЗ-гэй цехүүдэй болон городой, районой ажабайдалһаа пропагандистнуудта хэрэгтэй болохо баримтануудай тусхай папка соо суглуулагдаагүй. Мүн эрхим пропагандистнуудай дүй дүршэлые харуулһан витринэ гү, али тусхай папка хэгдээгүй.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэнь ойртобо. Энэ үлэһэн богонихон саг соо хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа усадхажа, ПВЗ-гэй партбиблиотекэ һуралсалай шэнэ жэлые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха зэргэтэй.

Д. Чимитов.

Пропагандистнуудай семинар

Һаяхан КПСС-эй Улан-Удэ городой городской райком 1955—1956 онуудай һуралсалай жэлдэ кружогууд болон политическэ һургуулинуудта хүдэлмэрилхэ пропагандистнуудай семинар үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад—«КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй дүнгүүд тухай» гэһэн темээр партиин горкомой лектор нүхэр Юшинэй элидхэл шагнаба. Элидхэлшэ гол түлэб методическа заабари үгэжэ, энэ темэдэ ямар литература хэрэглэхэб гэжэ тодорхойгоор хэлэбэ. Удаань партиин райкомой секретарь нүхэр Бадмацыренов энэ темээр үгэ хэлэжэ, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй үндэһөөр район дотор юу хэгдэжэ, юу хэгдэхэ байһаниие пропагандистнуудта мэдүүлбэ.

«Социалистическэ интернационализм—арадуудай хани барисаанай ба ахадүүгэй идеологи гээшэ» гэһэн хоёрдохи темээр партиин горкомой лектор нүхэр Кужилев лекци уншаха зуураа методическа асуудалда бага анхарал табяа.

Семинарта хамтадаа 50 пропагандист хабаадалсаба.

А. Соколикова.

Түрүү фермэ

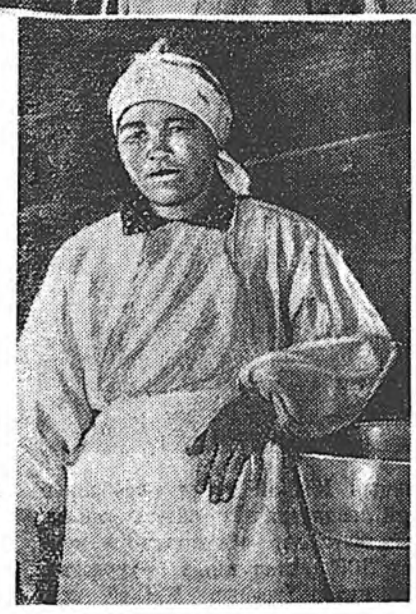

Байгал шадарай колхозууд ехэнхидээ загаһа баридаг гээшэ. Мүнөө хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ гэһэн зорилго парти, правительствын табяад байхада загаһа барилгашадшье энээниие бэелүүлсэхын тула шармайн оролсонхой. Хойто-Байгалай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз загаһа барилгаһаа ехэхэн олзо доход оруулхатайгаа хамта, малажал эрхилдэг юм. Һаяхан энэ колхоз үнеэдэй байха типовой байра баряа. Тэрэнь үнеэдэй түрэхэ, тугалай байха, һү машиндаха таһагуудтай, мүн тэжээл бэлэдхэхэ кухнитай.

Һү машиндадаг таһагтань ороходо ариг сэбэр, сонхонуудтань сагаан хүшэгэнүүд үлгөөтэй, һаалишадынь барандаа сагаан халаадтайнууд. Колхозой правлени «Урал-3» гэжэ маркын хүсэтэ сепаратор абажа, тэндээ тодхоо.

Энэ МТФ-гэй һаалишад ажахын жэлэй эхиндэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, сентябриин 1-нэй мэдээгээр, һү һааха жэлэйнгээ даалгабариие 103 процент дүүргэһэн байна. Иигэжэ энэ МТФ республикын түрүү фермэнүүдэй зэргэдэ оробо.

Фермын хүдэлмэрилэгшэд малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн элбэг тэжээл бэлдэһэн, үнеэдээ 3 удаа һаадаг болоһон, малайнгаа харууһалга, бэлшээлгэ зүбөөр эмхидхэһэн байна. Тэрэнэйнгээ ашаар тус фермэ үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 1340 литр һү һааһан, гүрэндэ һү тушааха даалгабаряа аяар июль һарада дүүргэһэн байха юм. Энэ колхоз гансахан һү худалдалгаһаа 11.800 түхэриг олзо доход оруулаад байна.

Колхозой правлени ба МТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэд малайнгаа ашаг шэмэ улам дээшэлүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна. Фермын дэргэдэ таригдаһан турнепс, кукуруза баян ургаса үгөө. Тиин кукурузаар силос дараха түсэб 100 процент дүүргэгдэһэн, мүн һаамхай үнеэн бүхэндэ 25 центнер хүртэхөөр һайн шанартай үбһэн бэлэдхэгдэһэн байна.

Иигэжэ фермынхид ерэхэ үбэлжэлгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. МТФ-е даагша А. А. Москвитина ба түрүү һаалишан Л. И. Пуховская гэгшэд «Урал-3» маркын сепаратораар һү машиндажа байна. 2 .Түрүү һаалишан Т. В. Посохова байна.

И. Денисовэй
фото-текст.

Малшадай үдэр

Һаяхан Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци «Малшадай үдэр» үнгэргэбэ. Эндэ колхозой түрүүлэгшэ Н. Ц. Семенов «Һү һаалгаар хоёрдохи кварталай дүнгүүд ба малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхэ» гэһэн асуудалаар элидхэл хээ. Элидхэл тушаа зоотехник А. Башкуев, МТФ-е даагша С. Доржиев гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, хүдэлмэриин дутуу дундануудые тэмдэглэһэн ба тэдэниие яажа усадхаха тухай зааһан байна.

Удаань, Москва, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэһэн түрүү хонишон Ц. Цыденов үгэ абажа, тэндэ хараһан үзэһэнөө, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Тиигээд, түрүү һаалишадта шан барюулагдаһан байна.

М. Намсараев.

Хони үсхэбэрилгэдэ шуха[...] анхарал хандуулагдана

Хориин аймагай Үдын МТС-эй харьяата колхозууд һая болотор шэрүүн нооһотой хонидые үсхэбэрилдэг байһан юм. Һүүлшын хэдэн жэлэй туршада манай колхозууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй туһаламжаар шэрүүн нооһотой хонидойнгоо тоо толгойе үсөөрүүлжэ, нарин нооһотой хонидоо олошоруулһан байна. 1945 ондо нарин нооһотой хонидой тоо бүхы хонидоймнай 0,9 процент, нарибтар нооһотой хонидой тоо 2,4 процент, шэрүүн ба шэрүүбтэр нооһотой хонидой тоо 96,7 процент байгаа һэн. Харин 1952 ондо нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тоо 20,7 процент хүрэтэр дээшэлжэ, шэрүүн нооһотой хонидой тоо 13,5 процент хүрэтэр үсөөрһэн байна. Мүнөө колхозуудаймнай хонидой 30 гаран процентнь нарин ба нарибтар нооһотой үүлтэрэй юм. МТС-эй харьяата зарим колхозууд нарин ба нарибтар нооһотой хонидой отарануудтай, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһо хайшалдаг болоо.

Колхозууд шэрүүн нооһотой хонидойнгоо орондо нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилһэнэй ашаар нооһо абалгые эрид дээшэлүүлхэһээ гадна, нооһоной шанарые һайжаруулһан байна.

Һайн үүлтэрэй, ашаг ехэтэй хусануудые үсхэбэрилхэ гээшэ нооһо хайшалалгые дээшэлүүлгэдэ тон шухала удхашанартай байна гэжэ МТС-эймнай түрүү колхозуудай дүй дүршэл гэршэлнэ. Гэбэшье, зарим колхозууднай өөһэдын һайн хусатай болохын түлөө оролдоогүй, ондоо тээһээ худалдан абажа асархабди гэжэ найдадаг байһан юм. Өөһэдтөө найдадаггүй иимэ зан хадаа колхозуудай нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилгэдэнь ехэ һаад ушаруулдаг һэн.

МТС-эй харьяата колхозууд иимэ дутуу дундануудаа усадхажа, һүүлэй хоёр жэлэй туршада һайн үүлтэрэй хусануудые өөһэдөө үдхэжэ, искусственнаар үрэжүүлгын пунктнуудта зүбөөр хэрэглэжэ эхилһэн байна. Гадна, үбэлэй сатта хонидые элбэг тэжээлээр хангахада, дулаан һайн байрада байлгахада нооһон ехээр хайшалагдана гэжэ хонишодой дүй дүршэл харуулна. Жэшээлхэдэ, 1954—1955 онуудай үбэлжэлтын үедэ хонидто бүдүүн тэжээл сүүдхэдээ хоёр дахин эдюулдэг байгаабди. Һүниин сагта амарһан хонидтоо үглөөгүүр үбһэ, солоомо эдюулээд, үдэртөө бэлшээдэг һэмди. Үбэлэй бэлшээринүүд хатда һайнтай, саһа багатай, хонидой байрада дүтэхэнэ байха ёһотой. Үбэлдөө хонидой адуулгые зүбөөр эмхидхэхэдэ тэжээл ехээр алмагдадаг. Гадна, бэлшээридэ ябаһан хонид даарадаггүй, үбшэндэшье дайрагдадаггүй байна. Хонидой адуулгаһаа ерэхэтэйнь сасуу һайхан үбһэ гү, али концентрированнэ тэжээл эдюулхэ шухала. Зарим колхозууд хаа яа шэмэтэ тэжээл үгэлсэдэг байгаа.

Хонидые байра соо бэшэ, [...] рой соо, сэбэр агаарта [...] хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, хони[...] агаарта байжа эдиһэн т[...] шэнгэсэтэй байдаг.

Бүдүүн ба концентриро[...] жээл хонидто ясли, корм[...] соо хэжэ эдюулхэдэ, тэдэ[...] нооһониинь шорой шохой [...] гүй байна.

Үбэлжэлтын үедэ хон[...] амидын шэтнүүрые ходод[...] жа байдагбди. Тэрэнэй ту[...] ра бүриин хонидой 10 п[...] шалгалтын бүлэг болгогдо[...] гөөр шалгалтын бүлэгтэ [...] хонидые тусгаар шэлэжэ, [...] гү, али тон һайнииень абад[...] Арбан хонин сооһоо дайра[...] нэгэ хони барижа, хара бэ[...] дэглээд, һүүлдэнь һара б[...] нэжэ үзэнэбди. Туража эх[...] нидые отараһаа илгаад, нэ[...] жээл эдюулнэбди.

Хонидой ашаг үгэлгые дэ[...] хын тула тэдэниие һайн үһ[...] хангаха тон шухала. Тиим[...] нишоднай хонидоо үдэрэй [...] хин — үглөөгүүр эдеэлээд, [...] ридэ гарахаа байхадань [...] адуулгаһаа ерэжэ, тэжээ[...] байхадань хоёрдохёо уһал[...] на.

Манай колхозууд хон[...] нооһые электромеханическа[...] хайшалдаг болонхой. Энээн[...] колхозниггуудай ажал ехээр[...] хэһөө гадна, хонин бүриһөө [...] грамм үлүү ехэ нооһон абт[...] лоо.

1954 онһоо эхэ хонидоо [...] тэ хабар түрүүлдэг болож[...] зууд эртын хурьгадһаа хаб[...] гараһан хурьгадта орходоо [...] ехэ нооһо хайшална.

МТС-эй харьяата зарим [...] зууд ехэ нооһо хайшалда[...] Жэшээнь, «Гигант» колхоз[...] даагша Г. Н. Скворцов, [...] гынь Н. С. Широкова) 2 ки[...] 649 грамм, «Победа» колхо[...] ень даагша Н. Г. Мартынов, [...] нигынь А. И. Иванов) — [...] грамм 161 грамм, «Пламя» [...] (ОТФ-ень даагша В. А. Че[...] — 2 килограмм 111 грамм [...] нин бүриһөө хайшалаа.

Калининай нэрэмжэтэ [...] хонишон Цыдыма Гомбоева [...] грамм 840 грамм, «Победа» [...] зой хонишон А. А. Серпио[...] килограмм 199 грамм, Стали[...] рэмжэтэ колхозой хонишон [...] Самбуева — 3 килограмм 55[...] нооһо хонин бүриһөө ха[...] байна.

58 хонишод түсэбөө [...] дүүргэһэнэйнгээ түлөө нэмэлт[...] бэридэ нооһо ехээр абаа.

Шэрүүн нооһотой эхэ хон[...] рин нооһотой хусануудаар ү[...] жэ, абтаһан түлыень зүбөөр [...] һалаа, эдеэлүүлээ һаа, хони[...] гэймнай ашаг үгэлгэ нилээд [...] шэлхэ байна.

К. Кузьмин, Үдын М[...] главна зоо[...]

Ниитынгээ малда нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэе

Партиин Центральна Комитедэй июльскэ Пленум болбол ниитынгээ адуу малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангахыень партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудһаа, МТС-үүд ба совхозуудай директорнүүдһээ, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинуудһаа эриһэн байна. Пленумэй энэ эрилтые бэелүүлэн Байкало-Кударын, Закаменай, Кабанскын, Кударын, Прибайкальска аймагуудай колхозууд үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргээ.

Гэбэшье, ниитын адуу малда тэжээл бэлэдхэлгэ бүхы дээрээ республика дотор хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Республикын Хүдөө ажахын министерство, КПСС-эй олохон айкомууд, аймгүйсэдкомууд, МТС-үүд, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрине муугаар хүтэлбэрилһэн зандаа. Тэрэнэй эсэстэ зарим колхозууд ба МТС-үүд һүүлэй үедэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрине ехээр һуладхаба. Сентябриин 15-най байдалаар, республикын колхозууд үбһэ сабшаха түсэбөө 83,6 процент, силос дараха түсэбөө минил 23,3 процент дүүргэһэн байна. Малаар олон Зэдын, Хориин, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй аймагуудай колхозууд, мүн тэндэхи МТС-үүд тэжээл бэлэдхэлгые илангаяа муугаар үнгэргэжэ байнхай. Эдэ аймагууд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 64,2—83,8 процент дүүргэһэн байха юм.

КПСС-эй зарим айкомууд, аймгүйсэдкомууд ба МТС-үүдэй директорнүүдэй зүгһөө тэжээл бэлэдхэлгые шамдуулха хэмжээнэй абтаагүй дээрэһээ олохон колхозуудай үбһэ хуряалга, силос даралга дээрэ МТС-үүдэй техникэ хүсэд хэрэглэгдэнэгүй, колхознигуудай ажал муугаар эмхидхэгдэһэн ба социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээгүй байна. Мүн энэ шалтагаанһаа зарим колхознигууд ниитынгээ хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй, городһоо туһалхаяа ошоһон хүдэлмэришэдэй ажал муусa эмхидхэгдэнэ. Олохон колхозуудта сабшалга, сомолгын хоорондо ехэ забһар гаргагдаа.

Силосэй һайн тэжээл байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Энээнгүйгөөр үнеэдэй һү үгэлгые эрид дээшэлүүлхын аргагүй. Кукуруза, наран сэсэг гэхэ мэтын тэжээлэй культурануудаар, мүн хээрын ногоогоор саг соогоо дарагдаһан силос малай үбэлжэлтын үедэ колхозуудай тэжээлэй балансда нилээд ехэ нэмэлтэ болохо ёһотой. Республикын зарим колхозууд яһала ехэ кукуруза тарижа, һайн ургаса хуряаһанай ашаар эрхим шанартай силос даража байна.

Гэхэтэй хамта, Зэдын, Сэлэнгын, Занграйн ба бусад аймагуудай олон колхозууд кукурузаяа дээгүүр сабшажа, мүн тэрэниие шэрэхэдээ ехээр гээлтэ хоролтодо оруулһан байна. Тиихэдэ Закаменай, Яруунын, Байкало-Кударын, Курумканай, Занграйн аймагуудай колхозууд силос дараха түсэбөө холо дүүргэхэгүйһөө байтагай нёдондонойхидо орходоо һураггүй бага силос даража байна.

Ниитын малай тоо толгойе саашадань олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула колхоз бүхэндэ хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Мүнөө республикын колхозууд хартаабха, овощь болон корнеплодуудые хуряажа байна. Эдэ культурануудай набша эшыень хэрэглэн, нилээд ехэ силос дараха арга боломжо бии. Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй туһаламжаар хартаабха, корнеплод болон овощиин набша эшые бүрин суглуулжа, силос дараха хүдэлмэри эмхидхэхэ ёһотой. Эдэ культурануудай набша эшые мүн солоомо, мэхиинэ, хээрын ногоон гэхэ мэтэтэй холижо силос дарахада болохо байна.

Зарим колхозуудай тарянай полинууд дээрэ буртаг үбһэнэй ехээр ургаһанай эсэстэ таряа сэбэрлэлгын үедэ тон ехэ үлэгдэлнүүд—буртаг ногооной үрэһэнүүд гарана. Иимэ үлэгдэлнүүд шииг нойто ехэтэй байжа, түргэнөөр халадаг, гутадаг юм. Тиимэһээ тэрэниие гутаангүйгөөр, полевой станууд болон тогуудта ойрохон байһан багахан багтаамжатай силоснэ түхеэрэлтэнүүд соо силос болгон дараха хэрэгтэй.

Солоомо, мэхиинэ ба бусад тэжээлнүүд хадаа республикын колхозууд болон совхозуудай тэжээлэй балансда нилээд ехэ һуури эзэлхэ байна. Тиимэһээ солоомо, мэхиинэ болон бусад тэжээлнүүдые хаа хаанагүй суглуулга, сомолго үргэнөөр эмхидхэжэ, бүдүүн тэжээлээ хүсэлдүүлхэ шухала.

Солоомо болон мэхиинэ сааг соонь суглуулжа абаха гээшэ мүн ондоошье шухала удхашанартай юм. Полинууд дээрэһээ солоомо болон мэхиинэ түргэнөөр суглуулжа абаад байхадаа удаадахи хүдэлмэринүүдые, тусхайлхада намарай пар хахалалгые түргэдхэхэ аргатай болохо байнабди. Тиимэһээ бүхы комбайнуудые солоомо һүрилдэг, мэхиинэ суглуулдаг түхеэрэлтэнүүдээр хангаха, бии байһан нагшуурганууд ба һүри хаядаг бүхы машинануудые ашаглаха хүрэгтэй. Тиигэжэ таряа хуряалгын хойноһоо солоомо, мэхиинэ суглуулга болон һүрилэлгые таһалдалгүйгөөр ябуулха ёһотой.

Гэбэшье, олонхи МТС-үүдтэ зарим комбайнернууд зерноуловительгүй ба солоомо һүрилдэг түхеэрэлгэгүй комбайнуудаар хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Эгэтын МТС-эй комбайнер Н. М. Виноградовай комбайн зерноуловитель ба солоомо һүрилдэг түхеэрэлгэгүй байгаа. Тэрэнэй эсэстэ комбайнер Виноградов тарянай колосуудые тон ехээр гээжэ, нэгэ гектар газарта аяар 250 килограмм орооһо орхиһон байна. Гадна, энэ комбайнер таряагаа тон дээгүүр хадана. Теэд тус МТС-эй директор нүхэр Нагорных, главна агроном нүхэр Бурлаев, главна зоотехник нүхэр Эрдынеев гэгшэд дурсагдагша комбайнерай иимэ хангалтагүй хүдэлмэрине харадаг, тэндэ ходо ябадаг байбашье, хүдэлмэриинь дутагдалнуудые усадхаха тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Гэхэ зуура, гансахан Сосновско МТС бэшэ, харин республикын олохон МТС-үүд солоомо болон гүмнөөгэй бусад тэжээлнүүдые суглуулжа һүрилхэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулнагүй. Сентябриин 20-иой байдалаар, республикын колхозуудта тарилгын талмайн минил 16,4 процент дээрэнь солоомо суглуулагдажа һүрилэгдөө. Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын, Бичурын, Яруунын, Занграйн болон бусад аймагуудай колхозуудта солоомо суглуулга ба һүрилэлгэ илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Бичурын, Эгэтын, Ново-Брянска, Үдын ба Чесаны МТС-үүдэй харьяата колхозуудта солоомо хуряагдангүй, хэдэн үдэрөөр полинууд дээрэ хэбтэжэ, малда эдигдэнэ, гэшхэгдэнэ, мүн колхознигуудай үмсын малай тэжээл болоно. Теэд партиин Бичурын, Яруунын, Занграйн, Хориин ба Хэжэнгын айкомууд солоомо болон гүмнөөгэй бусад тэжээлнүүдые саг соонь хуряажа абаха тушаа зохихо хэмжээ абанагүй.

Саашадаа эдэ бүхы дутагдалнуудые яабашье дабтажа болохогүй. Аймагуудтахи партийна, советскэ органуудай, колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд орооһо таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр абахаһаа гадна, тэндэхи бүхы солоомо, мэхиинэ суглуулжа һүрилхэ ба тэдэ һүринүүдые хоройлхо тушаа шухала хэмжээ абаха ёһотой.

Теэд малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ хүдэлмэриин оройдоол хахадынь юм. Бэлэдхэгдэһэн тэжээлээ малай үбэлжэлгын газарнуудта саг соонь зөөжэ, тоо бүридхэлдөө абажа, зүбөөр хадагалга эмхидхэхэ шухала. Үбһэнэй болон солоомын һүринүүдые хододоо хаража байгаад, тэдэниие заһаха, халажа ба үжэжэ, гутахаяа һанаа һаань, тэрэ дары задалжа хатааха хэрэгтэй. Бэлэдхэгдэһэн бүхы тэжээлээ зааханшье гээлтэ хоролтодо оруулжа болохогүй.

Хамнигадайн МТС-эй нүхэр Максимовай хүтэлбэрилдэг № 13 тракторна бригадын механизаторнуудай үнэтэ үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала. Эндэхи механизаторнууд таряагаа доогуур сабшажа, солоомо болон гүмнөөгэй бу[...] жээлнүүдые даалгагдаһан бү[...] линууд дээрэһээ саг соонь с[...] жа сомохо гэһэн уялга аба[...] гаа. Тэдэнэр мүнөө 300 гар[...] нер солоомо болон гүмнөөгэй [...] тэжээлнүүдые хуряажа һүр[...]

Ниитын малажалые са[...] хүгжөөхэ зорилгонууд ха[...] жээлэй бата бэхи база б[...] хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр [...] ябадал дары сагаа болюулх[...] нэ. Таряагаа саг соонь х[...] хажуугаар ниитынгээ адуу [...] дулаан ба садхалан үбэл[...] хангаха гээшэ мүнөөдэрэй ш[...] шухала зорилго мүн гэжэ [...] нигуудта, МТС-үүд болон со[...] дай хүдэлмэрилэгшэдтэ ой[...] хэрэгтэй. Тэжээл бэлэдхэлэй [...] мэрние болюулхагүй, хари[...] шангадхаха ёһотой. Хээрын [...] сабшалангуудһаа гадна, ой[...] хойнуудай, намагтай газар[...] харгы болон канавын захаа[...] зарнуудай бүхы үбһэ ногоон [...] дажа, сомоглохо зэргэтэй. [...] бүхэн бүхы арга боломжоёо [...] лэн, тэжээл бэлэдхэхэ түсэб[...] тагүй дүүргэхэ уялгатай.

Колхознигууд, МТС-үүд [...] совхозуудай хүдэлмэр[...] КПСС-эй XX съездые ажал[...] жалтаар угтахын, хүдөө [...] хүгжөөлгэдэ өөһэдынгөө [...] оруулхын түлөө эршэмтэйгээ[...] сэжэ байна. Ниитынгээ мал[...] жээлээр гүйсэд хангахын т[...] жээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри[...] шангадхаха гээшэ мүнөө хүд[...] хын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэ[...] лын шухала зорилго мүн бо[...]

Н. ДОРОФ[...]
Н. СОРДОХО[...]

...дэһээ ерэһэн бэшэгүүд

(Худөө ажахын түрүүшүүл тухай очеркнуудһаа)

...ОТАРЫН ХОНИШОН

...дэнэй билтаржа, айраг ...лижа байһан намарай ...н нэгэ үдэр Дарижап ...гай газаа орожо ерэ...най урдаһаа таби га...й хүрин улаан шарай...һэн эхэнэр гэрһээ га..., «манайда орогты» гэ... дулаахан хоолойгоор ...һэн. Сэбэр сагаан шэ...рэй үүдые татаад ороход... «Родина» приёмнигоорород ...уунай ирагуу һайхан аял...жуулагдажа байба. Энэ ...рын хонишоной гэртэ ...лэмэ дуунай аялгануу...жа байхада Борьёогой ... тала бүришье һүр жаб... болоно.

...гоп скатерааар хушаатай ...олой хажууда һуугаад, ...рээр шэрдэгдэһэн рама... саашань сэлихэдэмнай ...нзэ ногооной арюухан ...жа, хони хурьгадай май... тэрэ баруугаар урдажа ...оной эрьеэр дуулдана.

...рхөөжэ ябаһан дүн са... горхоной эрьедэ ерээд, ... байһан хэбэртэй.

...ап Жамбаловна, танай ...төө хэдэн дахин уһалуу... ерэнэб? — гээд асууха... гэгшын торхоной ха... аягалжа байһанаа:

... халуунда 4—5 дахин ... дээрэ ерэдэг байһанаа, ...ржуу, һэрюун болоходо ... ерэдэг болоо агша — гэ... түхэреэн сагаан таба... хэжэ манай урда та...тоһо, хурууд, үрмэ зөө...гууд урдамнай ялайса

...н манай Борьёогоор ехэ ...лад — Ставропольско ба ...хизаарай суута хонишод ... Улан-Удэдэ хонишодой ... хабаадалсаһанаа, дүй ... халан абалсахые манай...ла һэн, — гэжэ Дарижап ... һониноо хөөрэжэ эхил... тэдэ айлшад минии бү...гые ехэтэ һонирхожо ...на. Тиимэһээ таанарые ...нирхохо аабза гэжэ та...дэлбэб,—гээд Дарижап ...на үгэсэ саашань үргэл...

... иишэ үбһэ ногоон һай...жа, мал адууһамнай үни ... шадалаа хүсэнхэй, ехэл ... боложо байна даа. Адуу...тар тарган байхада, тэ...уулалжа ябаһан малша ...оо ехэл тэнигэр тэгшэ ...эшэ. Борьёо эрье гэжэ ...й дунда эртэ урда сагһаа ...тай болонхой. Мүнөөшье, ... хонид мүлиишэнхэйнүүд ...һэтэй хэнзэ ногоондо ... ябана,—гээд Дарижап ...а һууриһаа бодожо, сэ...һан сонхын хажууда ...ры тэрэ бэлшэжэ ябаа...най отарын эрэ хонид ба ...ээшэл даа, — гэжэ хур...на.

... хүхэрэжэ байгааша та..., сэбэр һайхан горхоной ...р, хоёр гурбан бороложо ...уун бооридо хонин һү... харагдана. Энэ намар... болгон бороонойе орожо ...һэндэл тэдэ хонид саа... тойрон бэлшэжэ ябаһа... наашаа эрьеэд, гэр хотон ...уран бэлшэнэ.

... харууһалжа ябаһан үб...атай нэгэ хүн үндэр са...унай дэргэдэ һууһанаа ...өөл эртэшэг байна, хай...ээ хонид гээшэб» — гэ...оогоо бүбгэнөөд, «ху...лай!» гэжэ хоёр-гурба ...аржархина.

... хонидые харюулжа ябаа...нии нүхэр Цыбенов Баль...жи гээшэл даа. Аяар хорин гурбан жэлэй хугасаада энэ совхозой хонин ажал дээрэ хоюулан хүдэлнэбди. Үнгэрһэн жэл болотор хурьгатай хонидые харууһалдаг байһанаа, мүнөө жэлһээ һубай, эрэ хонидые, мүн үүлтэртэ хусануудые харууһалнабди, — гээд Дарижап Жамбаловна хонин һүрэг тээшээ бүришье анхаралтайгаар харана.

—Дахяад үнөөхи, гүүтэһэн бороомнай орохонь гээшэ гү даа, хониднай гэр тээшээ бэлшэжэ ябана, — гэжэ хэлээд Дарижап хүгшэн томо сагаан торхонһоо тараг айрагаа дахяад аягална...

5. НАРИН БА НАРИБТАР НООҺОТОЙ ХОНИДООР УУЖАМ ТАЛАЯА ШЭМЭГЛЭЕ!

Дарижап Жамбаловна таби холо гараһан болобошье, сарюун задарюун зандаа, ямаршье ажалда ябахадаа, ямаршье хүнһөө дутахагүй гэжэ хэлэмээр. «Ажал хүдэлмэри гээшэ хүнэй бэсые шангадхадаг, тэрэниие шэмэдэг үнэхөөрөөл нэрэ хүндын хэрэг гээшэ ха. Би мүнөө эмгэрээб гэжэ хэлэхэгүй байнаб. Үшөө нэгэ арбаад жэлдэ хонин һүрэгынгөө хойноһоо ябаха бэшэ гүб, — гэжэ Дарижап Жамбаловна согтойхоноор хөөрэнэ.

Сэбэр һайхан агаартаа, Борьёогойнгоо баян үргэн талада, хорёод гаран жэлэй хугасаа дотор хонин һүрэгөө адуулжа ябахадаа Дарижап хүгшэн эршэтэ ажалаараа омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Совхозой олохон мянган хонид Дарижап Жамбаловнагай гараар хонид болгогдожо, энэ арюун алтан дайдые шэмэглэжэ ябаа юм.

Мүн арад зонойнгоо анхаралаар хүреэлэгдэнхэй ажал хүдэлмэридөө алдар суутай боложо ябахадаа Дарижап Жамбаловна республикын эрхим хонишон гэгдэнхэй, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадай нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ , арадай найдабарииe үнэн сэхэ ажалаараа харюулхын түлөө үдэр һүнигүй тэмсэнэ.

Мүнөө үүлтэртэ хусануудай отарада хүдэлмэрилжэ байхадаа нүхэр Цыбенова тэдэнэй харууһые зүбөөр эмхидхэнэ. Ороонoй кампаниин эхилхэ үедэ хусанууд эрхимээр харууһалагдаха, тобир тарган байха ёһотой. Энээниие хэн эмхидхэжэ шаданаб гэжэ асуугаа һаа, совхозой хонишод Дарижап Жамбаловна гэжэ сэхэ хэлэхэ. Тиимэшье хадань Цыбеновтэнэй бүлэ энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ томилогдоһон байха юм.

Хусануудые тобир тарган байлгабал ороонoй кампаниие эмхитэй һайнаар үнгэргэлгэ, мүн ерэхэ жэлэй түл абалга дулдыдаха байна. Тиимэ туладань Дарижап Цыбенова Бальжи Цыбенов хоёр энэ ажалдаа бүхы анхаралаа табижа, ехэхэн оролдолго гаргадаг юм. Мүнөө, энэ зундаа, намартаашье хусанууд хэды һайн бэлшээридэ ябабашье, концентрированиэ, шэмэтэ тэжээл ходо эдижэ байдаг. Тиихэдээ тэдэнэй хүсэ шадал үлүү һайнаар нэмэнэ.

«Грозненско үүлтэрэй хонин нарибтар ута нооһотой аад, манай республикын эрхэ байдалда ехэ тааража һайнаар үсхэбэрилэгдэнэ. Хужартай һайн газарта бэлшэхэдээ тэрэнэй мяханиинь шье Борьёогой хониной мяханһаа дутанагүй», — гэжэ совхозой мэргэжэлтэд, хонишод хэлсэнэ. Тиимэһээ тус совхозойхид грозненско үүлтэрэй хусануудые олоор үсхэбэрилжэ бүхы хонин һүрэгөө нарин ба нарибтар нооһотой болгохын түлөө ехэ юумэ хэжэ байна. Совхозой главна зоотехник Любовь Александровна Уварова хонидой үүлтэр һайжаруулха талаар бага бэшэ үүсхэл оролдолго гаргана. Имагтал тэрэнэй үүсхэлээр хонидой үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри совхоздо муу бэшээр эмхидхэгдэһэн ба ойрын 2—3 жэлдэ хонидой олонхинь нарибтар, нарин нооһотой болгогдохоор хараалагдана. Түрүү хонишодой дүй дүршэлые согсолон нүхэр Уварова һүүлэй хэдэн жэл соо ямар үүлтэрэй хонид манай эрхэ байдалда зохихо байнаб гэжэ ехэхэн туршалгын хүдэлмэри ябуулһан байна. Энээндэнь совхозой урданай ба түрүү хонишод Д. Ж. Цыбенова, Д. Ц. Норбоев гэгшэд ехэ туһаламжа үзүүлнэ, залуу мэргэжэлтын эрмэлзэлгые дэмжэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нарин нооһотой грозненско үүлтэрэй хусануудаар совхозой хонин һүрэг үрэжүүлэгдэжэ байна. Энэ үүлтэртэ хусануудай отарада нүхэр Цыбенова нүхэртэйгөө хүдэлмэрилжэ хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэридэ ехэхэн хубитаяа оруулалсана. Баргадашагүй үргэн, баян уужам талаяа нарин ба нарибтар нооһотой хонин һүрэгөөр шэмэглэхын тула Борьёогой хонишод шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

6. «ГОЁЛ ДАА, МАНАЙ БОРЬЁОДО!»

«Булжамуурай жэргэдэг баян талада, манай Борьёодо ерэгты», — гэжэ совхозой залуушуул маниие уряална. «Гоёл даа, манай Борёодо», — гэжэ тэндэхи зон хэлсэхэ ёһоороо хэлсэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ, городһоо комсомолой путёвкоор, зүрхэнэйнгөө зоригоор хэдэн олон хүбүүд, басагад Борьёо нютагта ерэһэн юм. Мүнөө тэдэнэр гэр бүлэ боложо түбхинөөд, баһа лэ «Гоёл даа, манай Борьёодо» гэлсэн энэ нютагта үни холоһоо хойшо һууриҗаһан юумэ шэнгил омог баярай охёор халин байнад.

Улан-Удэ городһоо үнгэрһэн намарай хюруунаар эндэ ерэгшэдэй дунда залуухан, арбан наймaтай басаган Вера Пильщикова байһан юм. Тэрэ Борьёодо ерэһээр эгсэ жэл болохоёо байна. Эндэ ерээд, эжэл һайхан городойнгоо үйлсөөр ябадаг шэнги, совхозой центртэ байхам гэнгүйгөөр «намайе холын отарын хонишон болгыт» гэжэ комсомолойнгоо путёвкые бaряад директорэй кабинедтэ ороһон юм. Вера Пильщикова совхозой суута хонишон Дарижап Жамбаловна Цыбеновагай отарада эльгээгдэжэ, тэрээнтэй жэл шахуу хүдэлмэрилөө.

Энэ үе соо комсомолка Вера Пильщикова алдарта хонишоной хажууда, тэрэнэй дүй дүршэлые халан абажа, эрхим хонишон болохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэһэн байна.

— Минии хүндэтэй ба харюусалгатай хүдэлмэридэ Дарижап Жамбаловна ехэхэн туһа хүргэжэ, намайе һайн хонишон болгохын түлөө бага бэшэ анхаралаа табиһан байна. Энээнэйнь түлөө Дарижап Жамбаловнае өөрынгөө түрэһэн эхэ шэнги һанажа ябахаб,— гэжэ Вера Пильщикова гүнзэгы баяртайгаар хэлэнэ.

Теэд, Дарижап Жамбаловнагай хүмүүжүүлһэн хонишод үшөөл олон даа. Хэды тиимэ байбашье «Вера басаган ямаршье бэрхэшээлһээ сухарихагүй, ажал хүдэлмэридэ дуратай, абьяастай дорюун басаган юм,—гэжэ нүхэр Цыбенова хэлэхэ зуураа:

— Хэрбээ манай хүдөөдэ, Вера шэнги залуу басагад, хүбүүд олоороо ерэдэг һаа, ямар ехэ туһа хүргэхэ байгааб. Борьёогой тала баян дээрээ улам баян, үргэн дээрээ улам үргэн болохо һэн», — гэжэ Дарижап Жамбаловна уужам сагаан талаяа урихан дулаахaнаар дахин дахин харана.

Суута хонишоной хажууда байһан сэбэрхэн сагаан шарайтай басаган Вера Пильщикова тэрэнэй хэлэһэн үгые ехэтэ һайшааһан янзатай: «Гоёл даа, манай Борьёодо! Городһоо олоороо ерэгты!» — гээд гарымнай шангаар бария һэн.

Ц. Дамбиев.

Зэдын аймаг, сентябрь.

...лэдбэри дээрэ шэнэ технологи нэбтэрүүлнэ

... ЦК-гэй июльскэ Пленү...бэри дотор промышлен...шадань хүгжөөхэ ба тех...бжэлтэ туйлаха талаар ...гонууд хараалагданхай. ... хэрэгтэй бодото дээрэнь ... тулада промышленнос...мэришэд шэн зоригтой...э байна. Тэрэ тоодо тү... Улан-Удэ станциин вагон...хүдэлмэришэд, инженер...э хүдэлмэрилэгшэд ...ын ашаануудай шэрэл...рэдхэхын тулада үйлэд... шэнэ технологи нэбтэ...лай түрүү дүй дүршэл ...иин депогой хүдэлмэри... заһабарида ороһон вагонуудые задалалга дээрэ частьнуудые илгаха хүдэлмэри һайжаруулжа, саашадаа хэрэглэжэ боломоор детальнуудые бараниинь суглуулан абадаг болоо. Энээнэй ашаар һара соо хэдэн арбаад мянган түхэригэй гүрэнэй мүнгэ зөөри арьбална.

Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилһанай ашаар вагон заһабарилагшад сентябриин түрүүшын хахад соо даалгабаря 4 вагоноор үлүүлэн дүүргээ. Депогойхидой үйлэдбэриингөө арга боломжые шадамараар хэрэглэжэ байһаниие хаража үзэхэдэ, вагон заһабарилха жэлэйнгээ түсэбые тэдэнэй уридшалан дүүргэхэнь лабтай байна.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэржэ эхилһэнһээ хойшо депогой коллектив соо мастер нүхэр Галянинай хүтэлбэрилдэг вагон хабсаруулгын цехынхид түрүүлжэ ябана. Эндэ нормоёо дүүргэдэггүй хүн үгы тооной. Слесарьнууд Иван Ивлев, Алексей Демин болон бусад ажалай вахтада жагсаад, халаан бүхэнэйнгөө нормые хоёр дахин дүүргэнэ. Тиихэдэ слесарьнууд Дмитрий Рожицын, Тимофей Сурков гэгшэд станогуудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, халаан соо мүн лэ хоёр нормо дүүргэдэг болонхой.

Ф. Моренец.

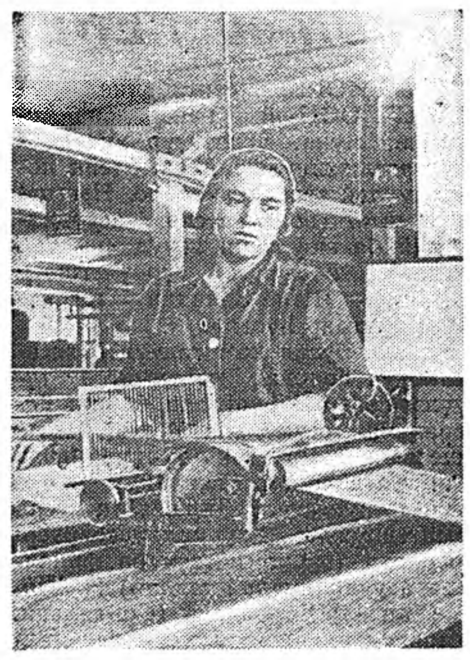

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн А. С. Токарева КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүри 1,5 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Токарева ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Гусиноозерск городто

БАРИЛГАШАДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Галуута-Нуурай рудоуправлениин коллективэй дунда партиин ээлжээтэ XX съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Мүнөө рудоуправлениин барилгашад энэ мүрысөөндэ оролсоод, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Барилгашад № 7/8 шахтын комбинадай административна байра, котельнэ цех, электроподстанци, 12 байратай нэгэ, 8—8 байратай хоёр дабхар дүрбэн гэр болон бусад барилгануудые болзорһоонь урид, агууехэ Октябриин 38 жэлэй ой болотор дүүргэжэ, ашаглалгада оруулхаар шиидэнхэй.

Тэдэнэрэй дунда хирпинсэ бүтээлгын заводой (мастерынь Советскэ Союзай Герой нүхэр Оцимик), модо бэлэдхэлэй заводой (мастерынь нүхэр Томсон), механическа цехын (начальнигынь нүхэр Иванов) коллективүүд планаа эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

Номой магазин (даагшань нүхэр Н. П. Симонова) даалгабаряа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Нина Перфильевна Симонова август һарынгаа түсэбые 211 процент дүүргэжэ, байгша оной III кварталай түсэбые үни хада бэелүүлээ. Мүнөө үедэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, ноябриин 1 болотор дүүргэхээр оролдожо байна.

Нүхэр Симонова городой ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

ЭРХИМ ШОФЁРНУУД

Автомобильна базын коллективэй дунда жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид, декабриин 5-да дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ.

Энэ мүрысөөндэ шофёрнууд М. М. Суровцев, В. И. Михалев, А. Н. Черепанов, Г. М. Коломин гэгшэд түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Эдэнэр тус бүридөө һарынгаа даалгабариие 149—167 процент дүүргэжэ, 100—184 килограмм горючи алмаба.

БАРИЛГАШАДАЙ ШЭНЭ ОТРЯД

Гусиноозёрскын горнопромышленна һургуули 100 шахуу залуу хүдэлмэришэдые бэлдэжэ гаргаба. Тэдэнэй дунда дархашуул, штукатурщигууд, токарьнууд, слесарьнууд ба бусад мэргэжэлтэд бии.

Мүнөө тэдэнэр городой барилганууд дээрэ ажаллажа эхилээ.

КОЛХОЗДО БИБЛИОТЕЧКЭНҮҮДЫЕ БЭЛЭГЛЭБЭ

Галуута-Нуурай рудоуправлениин барилгын хүдэлмэриие эрхилхэ управлениин залуушуул комсомольско организациин секретарь нүхэр Шаминай үүсхэлээр ураһайханай, политическэ болон хүдөө ажахын литература суглуулжа, библиотечкэнүүдые бүридхөөд, шефтээ абаһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бэлэглэбэ.

Колхознигууд залуушуулай үүсхэлые ехэтэ һайшаагаа.

Л. Галсанов.

Худөөгэй ажалшадта кино харуулгые һайжаруулха

Шэнэ, һайн фильмнүүдые худөөгэй ажалшад ехэтэ һонирхожо харадаг байна. Түнхэнэй аймагта һонин шэнэ картинануудые арад зондо һайнаар харуулха гэжэ оролдодог ба энэ хэрэгые зүбөөр эмхидхэдэг киномеханигууд олон юм.

Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагта Михаил Михайлович Донской ехэ үнинэй киномеханигаар хүдэлжэ байна. 1952 ондо нүхэр Донской кино харуулгаар ехээр гээгдэжэ байһан Хойморой участогта эльгээгдэһэн юм. Тэндэ богони болзор соо нүхэр Донской кино харуулгые һайжаруулжа, һарынгаа түсэбые 150—160 процент хододоо дүүргэдэг болобо.

1955 оной эхиндэ нүхэр Донской шадамар киномеханик байһан туладаа Тоорын участогта эльгээгдэбэ. Тэндэхи колхознигуудта, механизаторнуудта ба худөөгэй интеллигенцидэ кинокартинануудые һайн шанартайгаар харуулдаг байна. Энээнэйнгээ түлөө тэрэ зоной дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Нүхэр Донской гансашье ехэ мэргэжэлтэй киномеханик бэшэ, харин һайн эмхидхэгшэ, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Һайнаар кино харуулһанайнгаа түлөө нүхэр Донской БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар ба үнэтэ бэлэгүүдээр нэгэнтэ бэшэ шагнагдаһан юм.

Гэбэшье, Тоородо кино харуулалгын хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл бии байһаар.

Тоорынхид ураһайханай, түүхэтэ-революционно ба документальна шэнэ шэнэ картинануудые хододоо харахаяа хүсэнэ. Иимэ картинануудые саг зууранъ Тоорын участогта асарадаггүй дээрэһээнь тэдэнэр нэгэл картинануудые оло дахин хараха баатай болодог байна. Мүн үхибүүдтэ зорюулагдаһан картинануудые асарадаггүй дээрэһээнь үхибүүд ехэ хүнүүдтэй хамта кинодо ябалсадаг байна. Энээнһээ гадна научно-популярна ба худөө ажахы тухай фильмнүүд үсөөнөөр харуулагдана. Энээндэ аймагай культурын таһаг зэмэтэй. Жэшээлхэдэ «Оронойимнай полинууд дээрэ кукурузые ургуулга» гэжэ картина аяар апрель һарада Түнхэнэй аймагта асарагдаһан аад, һара хахад соо Кыренэй почтодо хэбтэжэ, аймагай колхозуудай кукурузаяа үни тарижа дүүргэһэн хойно харуулагдажа эхилһэн юм.

Манай ороной агууехэ барилганууд, предприятинууд, МТС-үүд, колхозуудай ажабайдалай ба тэдэнэй түрүү хүнүүдэй дүй дүршэл тухай фильмнүүд тон үсөөнөөр харуулагдана.

Холын гүүртэнүүд ба фермэнүүдтэ ажалладаг малшадта удаан саг соо кино харуулагданагүй.

Культбазануудые байгуулжа, тэндэ кино харуулха тухай үнинэй хэлсэдэг болобошье, энэ шухала хэрэг мүнөөшье болотор бэелүүлэгдэнэгүй. Бэшэ аймагуудай жэшээгээр манай аймгүйсэдкомой культурын таһаг колхозуудта нүүдэл культбаза эмхидхэлгын асуудалые хойшолуулангүй бэелүүлхэ ёһотой байна.

Кино харагшадай дунда ород хэлэ һайса мэдэхэгүй колхознигууд бии. Эдэнэр хараһан фильмнүүдэйнгээ удха шанарые һайса ойлгодоггүй байна. Иимэһээ кино харагшадта түрэлхи хэлэн дээрэнь хуряангыгаар картинануудай удхыень ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэбэл һайн байгаа. Энэ шухала хэрэгые аймагай культурын таһаг ба ВЛКСМ-эй айком хаража үзэхэ ёһотой.

Кино харуулгые һайжаруулхын тула Түнхэн, Зүүн-Мурин, Тооро гэхэ мэтэ ехэнүүд тосхонуудта саг үргэлжэ хүдэлдэг киноустановконуудые бии болголго тон шухала байна.

Культурын таһагта кинофикациин хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ һуралсал эмхидхэгдээгүй байна. Мотористнууд дутана, тэдэнэй олонииньүни саг соо хүдэлэнгүй, хүдэлмэриһөө гаража ошоно. Бүхы киномеханигуудай дунда дүй дүршэлөө андалдан абалсалга ба социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байһаар.

Манай аймагта кино харуулалгын дутуу дундануудые усадхахын түлөө аймгүйсэдкомой культурын таһаг (тэрээниие даагша нүхэр Карагай) дары хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

И. Манзарханов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой клубые даагша.

Д. Дригенов, худөөгэй библиотекые даагша.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Арга боломжоёо хэрэглэдэггүй промкомбинат"

Зэдын аймагай промкомбинат хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, эндэ ажалай журам һула, хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэнэ гэһэн статья дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон юм.

Статья соо заагдаһан баримтануудые шалгахые, мүн зохихо хэмжээ абахыень Зэдын аймгүйсэдкомдо эльгээгдэһэн юм.

Манай редакцида тус гүйсэдкомой мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо заагдаһан баримтанууд булта зүб байба.

Тус промкомбинадай директорэй тоосоон КПСС-эй айкомой бюро дээрэ шагнагдажа, директор нүхэр Дамбаевта ба парторг нүхэр Шоболовто выговор соносхогдоһон байна. Мүн промкомбинадай пилорамые даагша Раднаев ажалһаан сүлөөлэгдэбэ. Зохихо хэмжээнүүдэй абтаһанай ашаар промкомбинадай хүдэлмэри һайжаржа эхилээ.

Сатирын булан

Хоёр нюурта

Дээдэ шатынгаа „ноёдто" нялтаганажа, билдагуушалжа, һайбар жороо хатаржа байдаг аад, доодо шатынгаа хүнүүд болоходонь шоно шүдэ ирзайлгажа, „модон мунса" далайжа байдаг хоёр нюуртайшуул эндэ тэндэ дайралдадаг байна.

Доодо шатынгаа хүнүүдтэ:
— Үгэһөөм гараха ёһогүйш!
Ойлгоо?!
Өөрынхеэрээ болон ашалаа һаяп.
Хүлһэ салингһеш хаһахаб,
Хүдэлмэриһөөш намнахаб!!

Дээдэ шатынгаа «ноёдто»:
— Тобшохсноор, толохоноор
Тоншье зүб хэлээт даа! Хи, хи, хи...
Хэрэгтэй юумэн тухайдаа
Хэлэгты, ниб...гты! Бүтээхэб!
Хи, хи, хи...

Е. Щегловэй зураг (ТАСС-эй фотохроника).

Ш. Нимбуевай шүлэг.

Индиин Республика. Амгалан ёһоной эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадаһан табан мянган хүн хариин гүрэнүүдэй захиргаае болоулха эрилтэ хэхын тулада Гоа, Даман ба Диу тээшэ августын 15-да амгалан ёһоной походто гараһан байна.

Португальска полиции ба сэрэгүүд тэдээн руу Инди ба Гоагай хилэ дээрэхи олониитын дунда топ эхэ зэбүүрхэл элдэб пунктнуудhaa буудаһан байна. Амгалан ёһоной походто хабаадагшадые буудаһан тухай мэдээсэл индийскэ үргэн олониитын дунда топ эхэ зэбүүрхэл үдхэсэ. Энэ зэрлиг аашые эсэргүүсэн бурушааһанай тэмдэг болгон ороной элдэб городуудта митингнүүд ба демонстрацинууд болоо.

Делидэ ехэ митинг болоһо, бурушаалга мэдүүлһэн байна. Тэрээндэ 100.000 гаран хүн хабаадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Делидэ демонстраци болоһо байна.

Пенджаб фото сервисэй фото.

Уһанай үерһөө хохидоһон США-гэй хүн зондо Советскэ Союзай туһаламжа

Америкын Холбоото Штадуудта һаяхан болоһон уһанай үерһөө уламжалан нилээд олон хүн зон хохидолдо ороһон байна. Пенсильвани, Коннектикут, Нью-Джерси, Массачузетс, Нью-Йорк штадуудта уһанай үерэй хойшолон илангаяа хүндэ байгаа. Мүн үерһөө уламжалан ухэһэн хүнүүдшье бии.

Үерһөө хохидолдо ороһон районуудай хүн зондо туһалха фондда хэдэ хэдэн оронуудай элдэб организацинууд мүнгэ зөөри оруулһан байна.

СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын обществолуудай Союзай Гүйсэдкомой түрүүлэгшэ профессор Г. А. Митерев Американска Национальна Улаан Хэрээһэнэй Президент г-н Банкерта доро дурсагдаһан телеграмма эльгээгээ:

«ССР Союзай Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын обществолуудай Союзай Гүйсэдхэхэ Комитедэй Президиум хадаа оронойнь зүүнхойто райондо уһанай үерэй болоһонтой дашарамдуулан Америкын Холбоото Штадуудай ардата эхээр һанаагаа зобоһо байһанаа обществолуудай хэдэн миллион гэшүүдэй зүрхөө элишэлэн мэдүүлнэ. Эдэ районуудай хүн зоной ядаралые хүнгэдхэхэ зорилгоор СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын обществолуудай Союзай Гүйсэдхэхэ Комитет хадаа 100 мянган түхэриг үгэхэ гэжэ шиидхээд, хохидогшодто туһаламжа үзүүлхын тулада Танай мэдэлдэ дурсагдаһан мүнгые дамжуулхан үгэхые СССР-эй Хэрэгүүдээр США-да байдаг Саг зуурын Этигэмжэтэе түшэмэлдэ даалгаһан байна».

СССР-эй Хэрэгүүдээр США-да байдаг Саг зуурын Этигэмжэтэ С. Р. Стриганов Американска Национальна Улаан Хэрээһэнэй Президент г-н Эллсуорт Банкерта энэ оной сентябриин 21-дэ орожо уһанай үерэй болоһонтой дашарамдуулан Америкын Холбоото Штадуудай ардата СССР-эй ардай һанаагаа зобоһо байһые элишэлэн мэдүүлээд, хохидогшодто туһаламжа үзүүлхын тулада Гүйсэдкомой үгэһэн 100 мянган түхэригэй чек СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад һарын обществолуудай Союзай Гүйсэдкомой зүрһөө дамжуулан үгөө.

Г-н Банкер хадаа энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандаһанайнь түлөө советскэ ардата Американска Национальна Улаан Хэрээһэнэй зүрһөө гүнзэгы баясхалан үгөөд, үзүүлһэн туһаламжатнай уһанай үерһөө хохидоһон хүн зондо ехэ удхашанартай байха гэжэ хэлээ.

Чек барюулгын үедэ Американска Национальна Улаан Хэрээһэнэй вице-президентнүүр г-нууд Вильсон ба Итон, тэрэшэлэн хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаа.

(ТАСС).

Советско-финляндска хэлсээнүүд тушаа

ХЕЛЬСИНКИ, сентябриин 20. (ТАСС). Мүнөөдэр гадаадын хэрэгүүдэй талаар сеймын комиссиин заседани болоо. Москвада болоһон советско-финляндска хэлсээнүүдэй дүнгүүд тухай премьер-министр У. Кекконен тус заседани дээрэ хэлэбэ. Хэлсээнүүд амжалтатай байгаа гэжэ премьер-министр заагаа.

Тэрэшэлэн правительствын заседани болоо. Советско-финляндска хэлсээнүүд тухай тоосоое премьер-министр У. Кекконен тус заседани дээрэ хэлэн байна.

Египетскэ правительствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

КАИР, сентябриин 21. (ТАСС). Египетскэ правительствын тусхай түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. Сентябриин 20-ной һүни израильска сэрэгүүд Эль-Ауджа районһоо демилитаризованно зоно руу орожо, энэ районие эзэмдэһэн байна. ООН-hoo Палестинада байдаг ажаглагшадай штабай түлөөлэгшэ Свисландые тэндэ байхадань израильска сэрэгүүд арестовалаа. Эблэрэлгын талаар египетско-израильска хамтадхамал комиссида ородог египетскэ түлөөлэгшые шархатуулаа. Тэрэшэлэн египетскэ хоёр солдат шархатаһан байна. Израилиин ба арабуудай хоорондохи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй ёһоор, Эль-Ауджа район демилитаризованно зоно ба хамтадхамал комиссиин гэшүүдэй уулзалга хэхэ саг үргэлжын газар байхаар хараалагдаһан юм гэжэ мэдүүлгэ соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Гетеборгдохи зоно хоорондын шатарай турнир

ГЕТЕБОРГ, сентябриин 22. (ТАСС-эй тусхай корр.). Гетеборгдохи шатарай турнирай һүүлшын турта Петросян (СССР) хараар наадаа, Доннерые (Голланди) шүүгээ. Штальберг (Швеци). Иливицкийтэй (СССР), Пильник (Аргентина) Бисгайергтэй (США), Филипп (Чехословаки) Бронштейнтэй (СССР), Найдорф (Аргентина) Мединатэй (Венесуэла), Гимар (Аргентина) Рабартай (Югослави), Сабо (Венгри) Керестэй (СССР), Слива (Польша) Спасскийтэй (СССР) тэнсээ. Фудерер (Югослави)—Пахман (Чехословаки), Унцикер (ГФР)—Геллер (СССР) гэгшэдэй хойшолуулагдаһан партинуудай мүнөөдэр наадагдажа дүүрэхэдэ, турнирай эсэсэй дүн гараха байна.

Гроссмейстер **И. Бондаревский.**

ООН-эй ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН X СЕССИ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 21. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблей мүнөө үглөөгүүр хүдэлмэрее үргэлжэлүүлэв. Ассамблейн комитедүүдэй заседани болоо. Нэгэдэхи комитет (политическэ асуудалнуудай ба аюулгүйн асуудалнуудай талаар) өөрынгөө түрүүлэгшээр Л. Мунро (Шэнэ Зеланди) гэгшые нэгэн дуугаар һунгаа.

Удаань бусад комитедүүдэй заседанинууд болоһо, өөһэдынгөө түрүүлэгшэнэрые һунгаһан байна. Генеральна Ассамблейн Тусхай Политическэ комитедэй түрүүлэгшээр Ван Вайтхаякон (Таиланд) нэгэн дуугаар һунгагдаа. Тэрэшэлэн бусад комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрээр: Хоёрдохи (экономическэ ба финансова асуудалнуудай талаар) Э. Шоше (Ганти); Гурбадахи (Социальна, гуманитарна ба культурна асуудалнуудай талаар) О. Лютфи (Египет), Дүрбэдэхи (харгалзалгын асуудалнуудай талаар) Л. Ривас (Мексика), Табадахи комитедэй (захиргаанай ба бюджетнэ асуудалнуудай талаар) Г. Энген (Норвеги) болон Зургаадахи комитедэй (юридическэ) М. Лахс (Польша) нэгэн дуугаар һунгагдаһан байна.

Комитедүүдэй заседанинуудай болоһоной һүүлээр Генеральна Ассамблейн пленарна заседани болоһо, тэрээн дээрэ Ассамблейн долоон вице-түрүүлэгшэнэрээр — Англиин, Францин, Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай, Эфиопиин, Люксембургын түлөөлэгшэд болон чанкайшист һунгагдаһан байна. Тиигэжэ, Генеральна Ассамблей хадаа Ассамблейн түрүүлэгшэлэ, тэрэнэй долоон орлогшонорһоо болон комитедүүдэй долоон түрүүлэгшэнэрһээ бүридэһэн Генеральна комитедые байгуулаа.

Генеральна комитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 22. (ТАСС). Сентябриин 21-нэй үдэр Генеральна комитедэй заседани болоо. Энэ комитет хадаа X сессиин зүбшэхэ зүйлые батлаха ба асуудалнуудые комитедүүдэй хоорондо хубаарилха тухай Генеральна Ассамблейдэ һайшаан дурадхал оруулха зэргэтэй юм.

Генеральна комитет хадаа зүбшэхэ зүйлэй зарим хубиие һайшаагаа. Тэрээн соонь 68 пункт ороно. «Бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдэй болон бүхы зэбсэгүүдэй хэм хэмжээгээ хизаарлалга ба тэдэниие тэнсүүгээр хорооло. Буу зэбсэг хорооходо ба атомна, водородно болон хүн зониие олоор хюдаха бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хорихо тухай асуудалаар уласхоорондын конвенци (договор) батлаха тухай» асуудалаар буу зэбсэг хураха талаар ООН-эй Комиссиин элидхэл зүбшэхэ зүйлэй шухала пунктнуудай нэгэн болоно.

Атомна хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар августын 8—20-до Женевэдэ болоһон уласхоорондын конференци тухай ООН-эй Генеральна секретариин элидхэлые сесси мүнлэ зүбшэн хэлсэхэ байна. Генеральна комитет хадаа экономическа талаар һулаар хүгжэнги оронуудта туһаламжа үзүүлхэ тухай, Урда-Африканска Союзда расова илгаа гаргалга тухай, өөһэдэй захиргаагүй территоринуудай тухай болон бусад асуудалнуудые сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхыень Генеральна Ассамблейдэ һайшаан дурадхаха гэжэ шиидхээ.

Удаань Грециин делегациин дурадхаһанай ёһоор Кипр тухай асуудалые X сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэлдэхэ Генеральна комитет ороһон байна.

Энэ пунктые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые буруушаажа Англиин түлөөлэгшэ Наттинг үгэ хэлэһэн байна. Кипрын хүн зоной өөрынгөө тодорхойлхо тухай бэшэ, харин тус аралые Грецитэй нэгэдүүлхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ. «Кипрын хүн зоной гүрэн эбдэлгые ба хүсэрхэлгэ гаргалгыень Греци турхирна» гэжэ Наттинг зэмэлэлтэ хэлэн байна. Грециин түлөөлэгшэ Мелас Наттингда харюусаха зуураа, иигэжэ онсо тэмдэглээ. Кипр дээрэ һуудаг грек хүн зон өөрынгөө тодорхойлхо эрилтэ табина. Кипрын хүн зоной ООН-дэ түлөөлэгдөөгүй байһан дээрэһээнь Греци энэ асуудалые ООН-эй үзэмжэдэ табина гээшэ.

Кипр тухай асуудалые сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые США-гэй, Францин, Шэнэ Зеландин, Норвегиин түлөөлэгшэд ба чанкайшист бурууулаһан үгэ хэлээ.

Удаань, Советскэ Союзай түлөөлэгшэ В. В. Кузнецов үгэ хэлэхэдээ, Кипр тухай асуудал Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёһотой гэһэн байна. Комитедэй заседани дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ энэ асуудалда тон ехэ анхарал хандуулжа, ООН-эй энэ сесси дээрэ хаража үзэхэ шухала байһаниинь элирээ гэжэ Кузнецов хэлээ. ООН-эй Уставай ёһоор сесси хадаа энэ асуудалые хаража үзөөд, һайшаан дурадхал оруулха эрхэтэй байна. Тиин, энэнь ООН-эй нэрэ хүндые үргэхэ ябадалда туһалха байһаниинь сохомтой. Кипр аралай хүн зондо арадуудай тэгшэ эрхын ба өөрыгөө тодорхойлхо эрхын принципүүдые дэлгэрүүлхэ гэһэн нэрэтэй асуудал Генеральна Ассамблейн IX сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан юм. Тэрэ дурадхал түлөө СССР-эй делегациин голосовалһаниинь мэдээжэ гэжэ Кузнецов һануулаа. Үнгэрэгшэ жэлэй событинууд хадаа энэ асуудалые ООН-эй анхаралтайгаар хаража үзэхэ ёһотой байһые харуулһан байна. Энэ районһохи оршон байдал бүри өрөо болоһо, зарим оронуудай хоорондохи харилсаан бүри түгшүүрилтэй болоһон байна. Энэ ушар хадаа Кипр тухай асуудал сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёһотой гэжэ Кузнецов хэлээ.

Кипр тухай асуудалые Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулхын түлөө СССР-эй, Польшын, Мексикын ба Египедэй түлөөлэгшэд голосовалаа; арсажа—долоон делегаци, тэрэ тоодо США-гэй, Англиин болон Францин делегацинууд голосовалһан байна. Дүрбэн делегаци, тэрэ тоодо Таиландын ба Эфиопиин делегацинууд һаналаа байра.

Генеральна комитедэй удаадахи заседани сентябриин 23-да болохо юм.

* * *

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сессидэ ошоһон СССР-эй делегациие толгойлогшо В. М. Молотов Югославиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр ба делегацие толгойлогшо К. Поповичтой сентябриин 21-дэ уулзажа, тэрээнтэй хөөрэлдэһэн байна.

Москвада болоһон хэлсээнүүдтэ хабаадаһан ГДР-эй Правительственна делегаци В. Пигтэй уулзаба

БЕРЛИН, сентябриин 22. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Германска Демократическа Республикын президент В. Пигтэй премьер-министр О. Гротеволь түрүүтэйгээр Москва ошоод, бусажа ерэһэн ГДР-эй правительственна делегаци уулзаба. Премьер-Министр Отто Гротеволь, премьер-министрын орлогшо О. Нушке, премьер-министрын орлогшо ба СЕПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт гэгшэд ГДР-эй болон СССР-эй правительствын делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээнэй ябаса ба дүнгүүд тухай президентдэ мэдээсээ. Тэдэнэр хадаа хани халуун, бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда хэлсээнүүд үнгэрөө гэжэ онсо тэмдэглэхэ зуураа, Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай баталагдаһан договорой түхэлтэ удхашанарые онсо тэмдэглэһэн байна.

Хэлсээнүүд тухай, Советскэ Союзтай договор баталһан түхай дэлгэрэнгы тоосоо хэлэһэнэйнь түлөө правительственна делегацида гэшүүдтэ президент В. Пик баясхалан хүргөө. Германска Демократическа Республикын ба Советскэ Социалистическэ Республиканууудай Союзай хоорондохи харилсаанууд тухай болон договор үнэхөөрөөл түхэлтэ удхашанартай. Энэ договор манай республикын хүгжэлтэдэ болон тэрэнэй уласхоорондын байдалда шэнэ шатын эхи табижа үгэбэ. Энэ хадаа хүсэд тэгшэ эрхын, бэе бэеынгээ суверенитедые хүндэлэлсэлгын болон дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадалай принципүүдтэ үндэһэлһэн договор болоно гэжэ президент хэлээ.

Энэ договор ямар удхатайб гэхэдэ, өөрынгөө дотоодын болон гадаадын политикын, тэрэ тоодо Германска Федеральна Республикатай харилсаануудта хамаатай асуудалнуудые Германска Демократическа Республика өөрынгөө үзэмжөөр шиидхэхэ байна гэжэ В. Пик саашань хэлээ.

Хүдэлмэришэд ба тариашадай сүлөөтэ германска гүрэн Европодо эб найрамдал хангаха ба немецүүдэй өөһэд хоорондоо үгээ ойлголсолгые түйлахаа хэрэгтэ бүхы хүсөөрөө туһалхын тулада сүлөөтэ ажал-ябуулгаа дотоодын политическэ, мүн гадаадын политическэ харилсаануудтаа хэрэглэхэ байна гэжэ президент хэлээ.

Бүхы Германитай эбэй договор баталхые немецкэ арадай хүсэн эрмэлзэжэ байһан түхай хэлэхэ зуураа, В. Пик иигэжэ онсо тэмдэглээ. Парижска хэлсээнүүдые эсэлэн баталалга иимэ договор батлаха хэрэгтэ һаад ушаруулһан байгаа. Манай арадые дэлхэйн хоёрдохи дайнда татан оруулһан германска урдын империалистнуудай зээрхэлгэ доро Баруун Германиие дахяад зэбсэглэхэ ябадалда парижска хэлсээнүүд хүргөө. Мүн парижска хэлсээнүүдэй ёһоор Баруун Германи зээрхэг түрмэнэй сэрэгэй бүлэглэлдэ орохо байна. Иимэ байдалай тохёолдоод байдала, аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулжа, Европодо эб найрамдалые хангаха эрхэ байдалай бии болгогдоһоной һүүлээр лэ бүхы Германитай эбэй договор баталагдажа болохо. Москвада баталагдаһан договор Европодо эб найрамдал хангаха хэрэгтэ алба хэхэ, тиимэһээ хамагай түрүүндэ немецүүдэй өөһэдэйнь бэелүүлхэ ёһотой Германиин ерээдүйн нэгэдэлдэ алба хэхэ байна гэжэ президент хэлээ.

ГДР-эй правительственна делегациин Москвада хэлэн хэлсээнэй дүнгүүдые президент В. Пик бүрин һайшаагаа.

Үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ хадаа Московско хэлсээнүүдэй дүнгүүдтэй дашарамдуулан правительственна делегацин гэшүүдтэ баясхалан хүргэхэ, мүн Советскэ Союзай правительстводо баясхалан хүргэхэ зуураа, эдэ хэлсээнүүд немецкэ арадай ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаае улам бэхижүүлхэ гэжэ онсо тэмдэглээ.

Албани бусад гүрэнүүдтэй культурна холбоо барисаагаа үргэдхэнэ

ТИРАНА, сентябриин 22. (ТАСС). Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Польшын, Чехословакиин, Италиин, Францин болон бусад оронуудай арадуудай түлөөлэгшэдые албанска ажалшад оройдо эрэхэдэнь ехэ баяртайгаар угтадаг байна. Эдэ оронуудай түлөөлэгшэд албанска хүдэлмэришэд ба тариашадай ажабайдалтай болон ажалай амжалтануудтай, Албаниин промышленностиин, хүдөө ажахын, культурын, наукын болон искусствын хүгжэлтэтэй танилсадаг байна. Мүн албанска олониитын ажал-ябуулгашад, хүдэлмэришэд болон тариашад, эрдэмтэд ба уранзохёолшод Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада, Болгарида, Венгридэ болон бусад оронуудта айлшаар ошодог байна.

Албанска залуу искусство бусад оронуудта улам ехээр мэдээжэ болоно. Залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн табадахи фестивалиин Варшавада болоходо хабаадаһан филармониин уранһайхан ансамбль бүхы Советскэ Союз, Хитад болон Германска Демократическа Республикын элдэб городуудта өөрынгөө программые һаяхан үедэ харуулһан байна. Ансамбль хадаа һаяар өөрынгөө концертнүүдые Румынида болон Болгарида харуулха юм. Албаниин Арадай армиин дуунай ба хатарай ансамбль Вьетнамай Демократическа Республикада мүнөө ошоод байна. Тус ансамбль Монгол Арадай Республикын болон Хитадай Арадай Республикын городуудта һүүлэй һаранууд турша концертнүүдые харуулһан байна. Ансамбль хадаа удахагүй Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада ошохо юм.

Ахадуу арадуудайнгаа искусствын ажал-ябуулгашадые албанска ажалшад ехэ хүндэтэйгөөр угтана. Республикын столица Тиранада, мүн бусад городуудта үнгэрэгшэ жэлдэ советскэ артистнуудай коллектив концертнүүдые харуулһан байгаа. Энэ оной июльдэ польско дуушад ба хүгжэмшэд эндэ ерээ һэн.

Хитадай бүлэг олон артистнууд мүнөө үедэ орон дотор айлшалжа байхайа.

Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Чехословакиин, Венгриин кинематографиин зохёолнүүдые оронойнго экрануудта дээрэ албанска хэдэн зуун мянган ажалшад хараһан байна.

Ороной концертнэ залнууд болон клубууд соо ород арадай дуунуд, советскэ композиторнуудай болон арадай демократиин оронуудай композиторнуудай зохёолнууд дуулагдадаг байна.

Албанска ажалшад хариин оронуудай литературые, тэрэ тоодо ород классическа болон советскэ литературые олоор уншадаг болоо.

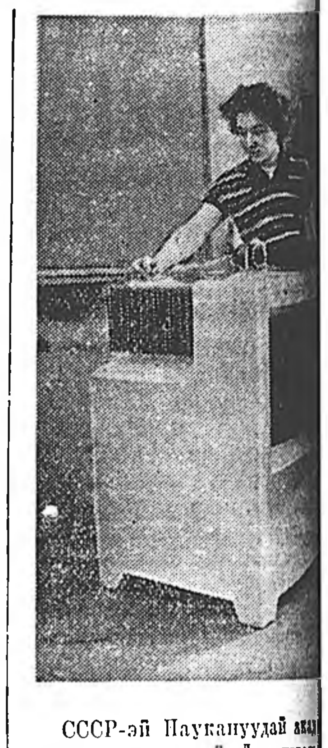

СССР-эй Наукануудай ак[...] лупроводнигуудай Ленинград[...] ститут техникадэ полупров[...] хэрэглэхэ талаар ехэ худал[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инженер-т[...] П. Федорович полупроводни[...] дилынгые туршан үзэхэ б[...]

ТАСС-эй фо[...]

Шатараар кома[...] түрүү һуури эз[...] түлөө мүрысэ[...]

ВОРОШИЛОВГРАД, [...] 21. (ТАСС). Шатараар [...] чемпионой нэрэээрэ [...] түлөө шанга тэмсэ[...] бэрхэ бэрхэ хүн[...] хоорондо гурбадахи нед[...] гэлжэлжэ байна. Хахад [...] мүрысөөнүүдэй болоһоно[...] финальна уулзалгада хаб[...] эрхэ арбан команда олоб[...] Тэдэнэй тоодо Латвиин, Р[...] Украинын, Белоруссиин, [...] дай, Эстониин, Литвын, [...] Москвагай болон Узбекис[...] мандануд ороно.

Табан тур мүнөө наадаг[...] на. Абажа болохо 40 очко[...] ко абаһан Российска Фе[...] команда түрүүлжэ ябна. [...] команда Москвагай ша[...] (6:2 гэһэн тоотойгоор), Л[...] Украинын шатаршадые (1[...] һэн тоотойгоор), Белорусс[...] дые (5,5:2,5 гэһэн тоотой[...] кистанай шатаршадые (6[...] тоотойгоор) шүүһэн байна [...] рондын мастер Нежмет[...] бэрхэ шатаршадтай наад[...] 5 очкоһоо табые абаһан ба[...]

Ленинградай команда [...] ябаһан командаһаа нэг[...] гээгдэнэ. Ленинградай[...] дахин илалта түйлаһан аа[...] хи турта Латвиин команд[...] дэһэн байха юм.

25 очко абаһан Украины[...] да гурбадахи һуури эз[...] Энэ команда Грузиин, Ү[...] най, Латвиин командуу[...] нэн аад, Москвагай болон [...] эй командануудта булигд[...] ха юм.

Эстониин команда (2[...] дүрбэдэхи һуури эзэлж[...] ба дахин наадахадаа [...] шүүгдэһэн, хоёр дахин[...] байха юм. Эхэнэр шатар[...] таре ехэ амжалта туйлаа. [...] даа дэлхэйн экс-чемпион Бык[...] дэлхэйн экс-чемпион Руд[...] шадые шүүгээ.

Литвын шатаршадай [...] 21 очко абаһан байна. Т[...] тив Белоруссиин, Грузин[...] станай командануудые [...] Зургаадахи ба долоодох[...] нуудые (тус бүридөө 19,[...] Латвиин ба Белоруссиин [...] пууд хубаагаа. Москваг[...] шадай команда (17,5 очко[...] мадахи һуури эзэлжэ яб[...] дэхи һууриие Грузиин ком[...] бекистанай шатаршад эз[...] шын арбадахи һууриие [...]

Мүрысөөн үргэлжэлнээ[...]

М. Тө[...] уласхоорондын гросс[...]

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАД[...] УЛАН-УДЫН ГОРОД[...] СОВЕДЭЙ ЗУРГАД[...] СЕССИЕ ЗАРЛАХА Т[...]

Ажалшадай депутаду[...] Удын городской Соведэй зу[...] сесси (V зарлалай) 1955 о[...] тябриин 26-най понедельн[...] шын 7 часта, Пионерүүдэй[...] байшан соо (Ленинэ[...] № 20/16) зарлагдахын ба[...] шадай депутадуудай Улан[...] родской Соведэй гүйсэдх[...] тет городской Соведэй деп[...] мэдээсэнэ.

Ажалшадай деп[...] Улан-Удын городской[...] гүйсэдхэ[...]

Редактор[...] О. ГОМБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 40-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 34[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00572. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. [...]